

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ
(Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ Δ.Σ.

Αθήνα, 15/02/2024

ΑΡΜΟΔΙΕΣ

1. ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ & ΑΓΟΡΑΣ

Αρ. Πρωτ.: 9037

Δ/ΝΣΕΙΣ:

2. ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

3. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΑΛΙΕΙΑΣ

4. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ : ΔΗΜΟΣΙΟ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Προς: Ως Πίνακας Διανομής

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (Ecoschemes) ΕΤΟΥΣ 2023

Έκδοση	Ημερομηνία	Εκδότης	Υπεύθυνος Σύνταξης
1	21/7/2023 (επανάληψη το ορθό 11-8-2023)	Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.	Δ/νη Άμεσων Ενισχύσεων & Αγοράς
2	15/2/2024	Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.	Δ/νη Άμεσων Ενισχύσεων & Αγοράς

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**Περιεχόμενα**

Περιεχόμενα	2
Περιεχόμενα	2
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ, ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ (ECO-SCHEME, Οικολογικά Σχήματα).....	11
1 Π1-31.1 – Χρήση Ανθεκτικών και Προσαρμοσμένων ειδών και Ποικιλιών	15
1.1 Δράση 31.1-A: Καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου	15
1.1.1 Δεσμεύσεις	15
1.2 Δράση 31.1-B: Καλλιέργεια προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ειδών και ποικιλιών	16
1.2.1 Δεσμεύσεις	17
1.3 Δράση 31.1-Γ: Καλλιέργεια καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών	18
1.3.1 Δικαιούχοι – Όροι επιλεξιμότητας	18
1.3.2 Δεσμεύσεις	19
Οι γεωργοί δεσμεύονται να:	19
2 Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης	19
2.1 Στοιχεία που συνιστούν Περιοχή οικολογικής εστίασης :.....	19
2.2 Δράση 31.2-A «Περιοχές οικολογικής εστίασης»	20
2.3 Δράση 31.2-B «Περιοχές οικολογικής εστίασης με φυτά ξενιστές»	21
3 Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας	23
3.1 Δράση 31.3-A «Σπορά του υπορόφου στις μόνιμες καλλιέργειες για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) και δημιουργία ζωνών βιοποικιλότητας στα περιθώρια ».....	23
3.1.1 Δικαιούχοι	23
3.1.2 Υποχρεωτικές απαιτήσεις	25
Υποχρεωτική απαίτηση :	25
Οι γεωργοί δεσμεύονται να δημιουργήσουν στα περιθώρια των αγροτεμαχίων ζώνες/λωρίδες υποστήριξης της άγριας ζωής, , πλάτους τουλάχιστον 1,5 μέτρου, εμπλουτισμένες με τη φύτευση ετήσιων ποωδών (Πίνακας 1) αλλά και πολυετών ειδών ποώδους ή θαμνώδους μορφής (Πίνακας 2), τα οποία δεν προορίζονται για παραγωγή.....	25
Απαιτούμενα Δικαιολογητικά..Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
Φορολογικά παραστατικά αγοράς πιστοποιημένου σπόρου φυτών εδαφοκάλυψης ή δημιουργίας λωρίδων άγριας ζωής.....	26

3.2	Δράση 31.3-Β «Σπορά του υπορόφου στις μόνιμες καλλιέργειες για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) και δημιουργία ζωνών βιοποικιλότητας στα περιθώρια με χρήση ξενιστών»	26
3.2.1	Δικαιούχοι	26
	Απαιτούμενα Δικαιολογητικά..Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
3.3	Δράση 31.3-Γ «Σπορά του αγροτεμαχίου στις αρόσιμες εκτάσεις για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή)»	28
3.3.1.1	Δικαιούχοι.....	28
3.3.1.2	Υποχρεώσεις	28
3.4	Δράση 31.3-Δ «Σπορά του αγροτεμαχίου στις αρόσιμες εκτάσεις για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) με τη χρήση ξενιστών»	28
3.4.1	Δικαιούχοι – Όροι επιλεξιμότητας	28
3.4.2	Υποχρεώσεις / Δεσμεύσεις	29
3.4.3	Επισυναπτόμενα Δικαιολογητικά	29
4	Π1-31.4 - Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία	30
4.1	Υποχρεώσεις.....	30
4.2	Επισυναπτόμενα Δικαιολογητικά	30
5	Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου	31
6	Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων	33
6.1	Δράση 31.6-Α «Χρήση της ψηφιακής εφαρμογής και σύνταξη Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ)».....	34
6.2	Δράση 31.6-Β «Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)».....	34
6.3	Δράση 31.6-Γ «Εξαπόλυση ωφέλιμων μακρο-οργανισμών».....	36
6.3.1	Δράση 31.6- Δ «Χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών»	36
6.3.2	Δράση 31.6-Ε «Μηχανική ζιζανιοκτονία και κάλυψη με φυτικά υλικά εδαφοκάλυψης (mulch)»	37
6.3.3	Δράση 31.6-ΣΤ «Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για σπρωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση»	37
6.3.4	Δράση 31.6-Ζ «Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς»	38
6.3.5	Δράση 31.6-Η «Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών»	38
6.3.6	Δράση 31.6-Θ «Χρήση γεωργίας ακριβείας κατά τους ψεκασμούς»	39
6.3.7	Δράση 31.6-Ι «Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης» ..	40

6.3.8	31.6-ΙΑ «Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές».....	41
6.3.9	31.6-ΙΒ «Χρήση προϊόντων ή λιπασμάτων με βιοδιεγέρτες»	43
6.3.10	31.6-ΙΓ «Εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας».....	44
7	Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων	45
7.1	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ-ΟΡΟΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	45
7.2	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	45
	7.2.1 Δράση 31.7-Β Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους 46	
	7.2.2 Δράση 31.7-Δ Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης-καλής κατάστασης βοσκοτόπους	46
8	Π1-31.8 - Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες 47	
8.1	Δικαιούχοι	47
9	Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας	47
9.1	Δικαιούχοι	47
9.2	Επισυναπτόμενα Δικαιολογητικά	48
9.3	Ασυμβατότητες – Συμβατότητες	48
10	Π1-31.10-Β – Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας – Προστασία μνημειακών ελαιώνων	49
10.1	Δικαιούχοι	49
11	ΜΕΙΩΣΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ	49

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (ΣΠΔ)

Έχοντας υπόψη:

A. Τις διατάξεις:

α) των άρθρων 13 μέχρι και 29 του ν. 2637/1998 (Α'200) «Σύσταση Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων», όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 4 του ν. 2732/1999 (ΦΕΚ 154 Α'), το άρθρο 24 του ν. 2945/2001 (ΦΕΚ 223 Α') και το άρθρο 29 παρ. 1-8 του Ν. 3147/2003 (ΦΕΚ 135/Α'/03).

β) της παρ.2 του αρ.62 του νόμου 4235/2014 «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

B. Τους Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ.:

1. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L347/608 της 20.12.2013) «περί θεσπίσεως κοινών κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους/στις γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του Καν. (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.73/2009 του Συμβουλίου», όπως τροποποιημένος ισχύει
2. 229/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L78/41 της 13.03.2013) «σχετικά με τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στα μικρά νησιά του Αιγαίου και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1405/2006 του Συμβουλίου».
3. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 347/320 της 20.12.2013) σχετικά με το Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006
4. Έγγραφο εργασίας αριθ. Α/16864/2008 «Κατευθυντήριες γραμμές για τη μέτρηση της έκτασης των αγροτεμαχίων αμπελώνων στο πλαίσιο των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 479/2008 και 555/2008
5. Έγγραφο εργασίας αριθ. AGR 49533/2002 «Σχετικά με τα 'προφανή λάθη' σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2419/2001 της Επιτροπής»
6. 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των

- δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)
7. 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ)αριθ. 1307/2013
  8. 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων
  9. 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του Καν. (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 (L 435/187).
  10. 2021/2117 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων, (ΕΕ) αριθ. 251/2014 για τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αρωματισμένων αμπελοοινικών προϊόντων και (ΕΕ) αριθ. 228/2013 για τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης (L 435/262).
  11. 2022/1172 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική και την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα (L 183/12)
  12. 2022/1173 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαΐου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική (L 183/23).

13. 2018/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου
14. 2021/2119 της επιτροπής της 1ης Δεκεμβρίου 2021 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων σχετικά με ορισμένα αρχεία ή μητρώα και δηλώσεις που απαιτούνται από τις επιχειρήσεις και τις ομάδες επιχειρήσεων και σχετικά με τα τεχνικά μέσα για την έκδοση πιστοποιητικών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2021/1378 της Επιτροπής όσον αφορά την έκδοση του πιστοποιητικού για επιχειρήσεις, ομάδες επιχειρήσεων και εξαγωγείς τρίτων χωρών
15. Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2021/771 της Επιτροπής της 21ης Ιανουαρίου 2021 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τον καθορισμό ειδικών κριτηρίων και προϋποθέσεων για τους ελέγχους των αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο των επίσημων ελέγχων στον τομέα της βιολογικής παραγωγής και για τους επίσημους ελέγχους των ομάδων επιχειρήσεων

Γ. Τις Αποφάσεις και νόμους:

1. με αριθ. 915/69142/15.05.2018 (Β' 1812/21.05.2018) υ.α. "Διαδικασία μίσθωσης βοσκήσιμων γαιών, συγκρότηση και λειτουργία επιτροπών ελέγχου χωροταξικής ορθότητας της κατανομής δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής, κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι την έγκριση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης"
2. με αριθ. 328609/28.09.2009 (Β' 2117/30.09.2009) κ.υ.α. «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κοινοτικού καθεστώτος, όσον αφορά την ενίσχυση της τοπικής παραγωγής γάλακτος που προορίζεται για την παραγωγή παραδοσιακών τυριών στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους – καν(ΕΚ) 1405/2006 του Συμβουλίου», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
3. με αριθ. 1332/93570 (Β' 2848/07.9.2016) υ.α. «Διαδικασία μίσθωσης βοσκήσιμων γαιών συγκρότηση και λειτουργία επιτροπών ελέγχου χωροταξικής ορθότητας της κατανομής δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής, κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι την έγκριση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης», όπως ισχύει
4. με αριθ. 915/69142 (Β' 1812/21.05.2018) υ.α. «Διαδικασία μίσθωσης βοσκήσιμων γαιών, συγκρότηση και λειτουργία επιτροπών ελέγχου χωροταξικής ορθότητας της κατανομής δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής, κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι την έγκριση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
5. με αριθ. 4036(Α' 8/ 27.01.2012) κ.υ.α. «Διάθεση φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις»
6. με αριθ. 687/295610 (Β' 897/06.06.2007) κ.υ.α. «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κοινοτικού καθεστώτος όσον αφορά τις ενισχύσεις για την βελτίωση

- της παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
7. με αριθ. 1553/43506 (Β' 1110/10.04.2012) κ.υ.α. «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1405/2006 του Συμβουλίου και 1914/2006 της Επιτροπής, σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Στήριξης των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
  8. με αριθ. Ε8 1831/39763 (Β' 671/21.04.2015) υ.α. «Σύστημα επιθεώρησης εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων και διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού επιθεώρησης»
  9. ν. 3889/2010 περί Χρηματοδότησης Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινου Ταμείου, Κύρωσης Δασικών Χαρτών και άλλων διατάξεων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
  10. με αριθ. 873/55993/20-05-2015 κ.υ.α. «Κατανομή βοσκοτόπων στους κτηνοτρόφους της χώρας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
  11. με αριθμ. 519/135068 (Β' 3071/09-05-2023) υ.α. «Καθορισμός οριζόντιων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027»
  12. με αριθμ. 520/135074 (Β', 3072/09-05-2023) υ.α. «Καθορισμός λεπτομερειών για την εφαρμογή της βασικής εισοδηματικής στήριξης, της συμπληρωματικής αναδιανεμητικής εισοδηματικής στήριξης και της συμπληρωματικής εισοδηματικής στήριξης για γεωργούς νεαρής ηλικίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027»
  13. με αριθ. 885/13-03-2023 υ.α. «Ορισμός Ενδιάμεσων Φορέων (ΕΦ) των Παρεμβάσεων Άμεσων Ενισχύσεων και των Τομεακών Προγραμμάτων του Πυλώνα Ι του ΣΣ ΚΑΠ και ανάθεση καθηκόντων σε αυτούς
  14. με αριθ 2618/13-10-2022 (Β' 5375/18.10.2023) κ.υ.α. «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027».
  15. με αριθ. οικ. 1606 (Β', 3778/09.06.2023) υ.α. «Ασυμβατότητες μεταξύ των οικολογικών προγραμμάτων (ecoschemes) του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) καθώς και ασυμβατότητες μεταξύ των οικολογικών προγραμμάτων και των δράσεων του Υπομέτρου 10.1 «Ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις» και Μέτρου 11 «Βιολογική Γεωργία» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

16. με αριθ. 1545/179036 (Β', 3776/09.06.2023) υ.α. «Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής της παρέμβασης Π1-31.9 «Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας», του άρθρου 31 «Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων» του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, εφεξής οικολογικά σχήματα (ecoschemes), του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023- 2027» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
17. με αριθ. 432/182881 (Β', 3860/14.06.2023) υ.α. «Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής της παρέμβασης Π1-31.7 «Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων», του άρθρου 31 «Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων» του καν. 2021/2115, εφεξής οικολογικών προγραμμάτων του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023-2027»
18. με αριθ. 2207 (Β', 3941/17.06.2023) υ.α. «Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των παρεμβάσεων του άρθρου 31 «Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων» του Καν. (ΕΕ) 2021/2115, οικολογικά προγράμματα (ecoschemes) Π1-31.1, Π1-31.2, Π1-31.5 και Π1-31.6 του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023-2027» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
19. με αριθ. 1384/190515 (Β', 3946/19.06.2023) υ.α. «Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής των παρεμβάσεων του άρθρου 31 «Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων» του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 Π1-31.3, Π1-31.4, Π1-31.8 και Π1-31.10 καλούμενων «οικολογικά προγράμματα» (eco-schemes), του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023-2027»
20. με αριθ. 472/158760 (Β', 3523/25.05.2023) υ.α. «Καθορισμός των απαιτήσεων για τη χορήγηση της ειδικής ενίσχυσης για το βαμβάκι, στα πλαίσια του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 – 2027».
21. με αριθ. 1313/178948 (Β' 3777/09.06.2023) υ.α. «Εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους άλλους κανονισμούς».
22. με αριθμ. 2543/103240/2017 (Β' 3529/09.10.2017) υ.α. «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 189 της 20.7.2007, σ. 1) και των Κανονισμών 889/2008 (ΕΕ L 250 της 18.9.2008, σ. 1) και 1235/2008 (ΕΕ L 334 της 12.12.2008, σ. 25) της Επιτροπής, σχετικά με τον βιολογικό τρόπο παραγωγής, την επισήμανση και τον έλεγχο των βιολογικών προϊόντων φυτικής, ζωικής παραγωγής και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και τους όρους εισαγωγής βιολογικών προϊόντων από τρίτες χώρες».

Τα έγγραφα:

26. Με αριθμ. πρωτ. 3438/4-8-2023 και 3464/10-8-2023 του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

27. Με αριθμ. πρωτ. 2984/31-7-2023 και 3089/9-8-2023 του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών.

28. Με αριθμ. πρωτ. 224/23-01-2024 της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής Άμεσων Ενισχύσεων και Τομεακών Παρεμβάσεων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ, ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ (ECO-SCHEME, Οικολογικά Σχήματα)

Το Ολοκληρωμένο Σύστημα που περιγράφεται στην αριθ. 43926/19.07.2023 Εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, εφαρμόζεται και για τη διαχείριση και τον έλεγχο των Προγραμμάτων για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων που αποτελούν εθνική επιλογή της χώρας μας, σε εφαρμογή του άρθρου 31 του καν. (ΕΕ) 2021/2115 για τη στήριξη δράσεων που αφορούν:

α) το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από γεωργικές πρακτικές, καθώς και διατήρηση των υφιστάμενων δεξαμενών άνθρακα και ενίσχυση της δέσμευσης του άνθρακα,

β) την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των συστημάτων παραγωγής τροφίμων και της ποικιλότητας των ζώων και των φυτών για μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στις ασθένειες και την κλιματική αλλαγή,

γ) την προστασία ή βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και μείωση της πίεσης στους υδάτινους πόρους,

δ) την πρόληψη της υποβάθμισης του εδάφους, αποκατάσταση του εδάφους, βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και της διαχείρισης των θρεπτικών στοιχείων και των ζώντων οργανισμών του εδάφους,

ε) την προστασία της βιοποικιλότητας και διατήρηση ή αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης και της δημιουργίας χαρακτηριστικών τοπίου ή μη παραγωγικών εκτάσεων,

στ) τις δράσεις για τη βιώσιμη και μειωμένη χρήση φυτοφαρμάκων, ιδίως φυτοφαρμάκων που παρουσιάζουν κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή τη βιοποικιλότητα,

ζ) τις δράσεις για τη βελτίωση της διαβίωσης των ζώων και την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής.

Αναφέρονται επιγραμματικά τα Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων του άρθρου 31 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 (ecoschemes), εφεξής οικολογικά προγράμματα

Π1-31.1 - Χρήση ανθεκτικών και προσαρμοσμένων ειδών και ποικιλιών

α) 31.1-A «Καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου»

β) 31.1-B «Καλλιέργεια προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ειδών και ποικιλιών»

γ) 31.1-Γ «Καλλιέργεια καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών»

Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης

- α) 31.2-Α «Περιοχές οικολογικής εστίασης»
- β) 31.2-Β «Περιοχές οικολογικής εστίασης με φυτά ξενιστές»

Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας

- α) Δράση 31.3-Α «Σπορά του υπορόφου στις μόνιμες καλλιέργειες για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) και δημιουργία ζωνών βιοποικιλότητας στα περιθώρια».
- β) Δράση 31.3-Β «Σπορά του υπορόφου στις μόνιμες καλλιέργειες για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) και δημιουργία ζωνών βιοποικιλότητας στα περιθώρια με χρήση ξενιστών».
- γ) Δράση 31.3-Γ «Σπορά του αγροτεμαχίου στις αρόσιμες εκτάσεις για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή)».
- δ) Δράση 31.3-Δ «Σπορά του αγροτεμαχίου στις αρόσιμες εκτάσεις για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) με τη χρήση ξενιστών »

Π1-31.4 - Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία

Δράση 31.4: «Συγκέντρωση και θρυμματισμός των υπολειμμάτων καλλιεργειών και των κλαδεμάτων και εφαρμογή του κομπόστ (ιδιοπαραγόμενο ή μη)»

Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου

- Δράση 31.5-Α «Γεωργοδασικά οικοσυστήματα»
- Δράση 31.5-Β «Δασολιβαδικά οικοσυστήματα»

Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων

- α) 31.6-Α «Χρήση της ψηφιακής εφαρμογής και σύνταξη Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ)»
- β) 31.6-Β «Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»
- γ) 31.6-Γ «Εξαπόλυση ωφέλιμων μακρο-οργανισμών»
- δ) 31.6- Δ «Χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών»
- ε) 31.6-Ε «Μηχανική ζιζανιοκτονία και κάλυψη με φυτικά υλικά εδαφοκάλυψης (mulch)»
- στ) 31.6-ΣΤ «Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για σπωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση»
- ζ) 31.6-Ζ «Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς»
- η) 31.6-Η «Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών»
- θ) 31.6-Θ «Χρήση γεωργίας ακριβείας κατά τους ψεκασμούς»
- ι) 31.6-Ι «Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης»
- ια) 31.6-ΙΑ «Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές»

- ιβ) 31.6-ΙΒ «Χρήση προϊόντων ή λιπασμάτων με βιοδιεγέρτες»
- ιγ) 31.6-ΙΓ «Εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας».

Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων

- α) 31.7-Β «Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους».
- β) 31.7-Δ «Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου».

Π1-31.8 - Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες

Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας

Π1-31.10 - Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας

Δράση 31.10 «Προστασία μνημειακών ελαιώνων»

1. Το αίτημα συμμετοχής σε κάθε οικολογικό πρόγραμμα γίνεται σε ειδικό πεδίο του εντύπου της δήλωσης σε επίπεδο αγροτεμαχίου. Για την εν λόγω δήλωση συμμετοχής ισχύουν τα οριζόμενα από τις σχετικές αποφάσεις για τη βασική ενίσχυση συμπεριλαμβανομένων και των προθεσμιών υποβολής της. Η δήλωση συμμετοχής του/της γεωργού συνεπάγεται ότι ο/η γεωργός αποδέχεται τα οριζόμενα στην σχετική απόφαση σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, τους ισχύοντες όρους και τις προϋποθέσεις καθώς και την κοινοποίηση των στοιχείων του.

2. Όπου απαιτούνται παραστατικά αγοράς σπόρου ή/και άλλων ειδών δικαιολογητικά αυτά οι γεωργοί δεσμεύονται να τα διατηρούν σε περιβαλλοντικό φάκελο σε έντυπη μορφή, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους που αφορά η αίτηση, ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στις ελεγκτικές αρχές. Προαιρετικά αναρτώνται και στην ΕΑΕ 2023, εκτός από το **Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ)** για το οικολογικό πρόγραμμα 31.6-Α το οποίο διατηρείται μόνο στον περιβαλλοντικό φάκελο του γεωργού .

3. Ο περιβαλλοντικός φάκελος περιέχει το σύνολο των φορολογικών παραστατικών που έχουν εκδοθεί τόσο για την αγορά των εισροών (φυτοπροστασία, λίπανση, πολλαπλασιαστικό υλικό) όσο και για την παροχή υπηρεσιών (τεχνικού συμβούλου για τη δράση 31.6-Α, χρήση εξοπλισμού κ.ά), λοιπά δικαιολογητικά, όπως σύμβαση με τεχνικό σύμβουλο για τη δράση 31.6-Α, λοιπά δικαιολογητικά για την επαλήθευση της τήρησης των δεσμεύσεων, όπως κατάλογοι των προϊόντων ή του εξοπλισμού (προσπέκτους), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις επιμέρους παρεμβάσεις και δράσεις. Ειδικά για το οικολογικό πρόγραμμα 31.6, στον περιβαλλοντικό φάκελο του γεωργού φυλάσσεται, επίσης, το **Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ)**.

4. Τα δικαιολογητικά/φορολογικά παραστατικά γίνονται αποδεκτά εφόσον έχουν εκδοθεί εντός του έτους της αίτησης για τις παρεμβάσεις Π1-31. 1, 31.2, 31.5, 31.6 και Π1-31.3, 31.4, 31.8, 31.10 και Π1-31.7,

πλην της περίπτωσης του 31.6-Z : «Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς», που είναι αποδεκτά φορολογικά παραστατικά αγοράς ακροφυσίων μειωμένης διασποράς από 15/10 έτους N-3 έως 15/10 έτους N, όπου N το έτος της αίτησης.

Στην περίπτωση πολυετών καλλιεργειών (π.χ. ψυχανθών, φαρμακευτικών-αρωματικών φυτών) που έχουν σπαρεί/φυτευτεί σε προηγούμενο έτος, γίνονται αποδεκτά και παραστατικά αγοράς πολλαπλασιαστικού υλικού προηγούμενων ετών εφόσον υπάρχουν. Εναλλακτικά, τεκμηριώνεται με Υπεύθυνη Δήλωση του παραγωγού που να αναφέρει το έτος σποράς/φύτευσης της καλλιέργειας ή από την ΕΑΕ της προηγούμενης χρονιάς.

5. Όσον αφορά τις ασυμβατότητες μεταξύ των οικολογικών προγραμμάτων καθώς και μεταξύ των οικολογικών προγραμμάτων με γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα ΠΑΑ 2014-2022 ισχύουν τα όσα ορίζονται στην υπα 1606/19-6-2023 (ΦΕΚ 3778/Β'/9-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

6. Πέραν των όσων αναγράφονται στο παρόν εγχειρίδιο, σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στις σχετικές ανά Οικολογικό πρόγραμμα Υπουργικές Αποφάσεις.

1 Π1-31.1 – Χρήση Ανθεκτικών και Προσαρμοσμένων ειδών και Ποικιλιών

1.1 Δράση 31.1-Α: Καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου

Επιλέξιμες για την δράση είναι η καλλιέργεια ποικιλιών χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών μικρού βιολογικού κύκλου, σε αντικατάσταση υδροβόρων καλλιεργειών και συγκεκριμένα του αραβοσίτου, της μηδικής και του βαμβακιού σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα 1:

Πίνακας 1. Επιλέξιμες ποικιλίες χειμερινών σιτηρών και ψυχανθών

Καλλιέργεια προς αντικατάσταση	Επιλέξιμη καλλιέργεια/ομάδα	Κωδικός προβλεπόμενου μοναδιαίου ποσού
Μηδική	Βίκος	31.1-1
Βαμβάκι		31.1-2
Αραβόσιτος		31.1-3
Μηδική	Χειμερινά σιτηρά	31.1-4
Βαμβάκι		31.1-5
Αραβόσιτος		31.1-6

1.1.1 Δεσμεύσεις

Οι γεωργοί δεσμεύονται:

- για την καλλιέργεια χειμερινών σιτηρών ή/και βίκου σε αντικατάσταση του αραβοσίτου, της μηδικής και του βαμβακιού.
- Η καλλιέργεια προς αντικατάσταση πρέπει να είχε καλλιεργηθεί και δηλωθεί στην ΕΑΕ στο αιτούμενο αγροτεμάχιο κατά το προηγούμενο έτος του έτους της αίτησης ενίσχυσης.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Τιμολόγια αγοράς σπόρου για την τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών.

Στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υα 2207/16-6-2023 (ΦΕΚ 3941/Β'/17-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

1.2 Δράση 31.1-B: Καλλιέργεια προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες ειδών και ποικιλιών

Επιλέξιμες για την δράση είναι:

α) οι ποικιλίες ψυχανθών (κτηνοτροφικά ψυχανθή και όσπρια) και χειμερινών σιτηρών του **Εθνικού καταλόγου ποικιλιών** καλλιεργούμενων φυτικών ειδών της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 1564/1985 (Α' 164), που είναι αναρτημένος στον ιστότοπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

https://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Pollaplasiastiko_Yliko/nomothesia_pollaplasiastiko_yliko/2021/EK_081223.xlsx

συμπεριλαμβανομένων των εγγεγραμμένων στον Εθνικό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών «ποικιλιών προς διατήρηση» της υπ' αρ. 324975/11378/16-9-2009 (Β' 2038) κοινής υπουργικής απόφασης,

ή του **Κοινού καταλόγου ποικιλιών γεωργικών φυτών** της παρ. 2 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2002/53/ΕΚ του Συμβουλίου, που είναι αναρτημένος στον ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

https://food.ec.europa.eu/plants/plant-reproductive-material/plant-variety-catalogues-databases-information-systems_en?prefLang=el&etrans=el

στην παραπομπή “EU database of registered plant varieties” του ανωτέρω συνδέσμου , η οποία αντιστοιχεί στο URL : <https://ec.europa.eu/food/plant-variety-portal/>

(σύμφωνα με 1η τροποποίηση (ΦΕΚ Β'5022/09.08.2023) της ΥΑ αριθμ. 2207/16.06.2023 (Β'3941)

ανεξαρτήτως τελικής χρήσης (κτηνοτροφικά φυτά και παραγωγή για ανθρώπινη κατανάλωση).

β) Τα φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά περιγράφονται στον πίνακα 2:

Πίνακας 2: Επιλέξιμες ποικιλίες φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών

ΛΙΟΠΟΥΡΝΑ-ΓΚΙ (<i>Ilex aquifolium</i>)	ΧΑΜΟΜΗΛΙ (<i>Matricaria recutita</i>)
ΔΙΚΤΑΜΟΣ (<i>Origanum dictamnus</i>)	ΔΥΟΣΜΟΣ (<i>Mentha spicata</i> , <i>Mentha</i> spp.)
ΔΙΚΤΑΜΟΣ - ΤΟΠΙΚΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ	ΣΠΑΘΟΧΟΡΤΟ (<i>Hypericum perforatum</i> , <i>Hypericum</i> spp.)

ΚΡΟΚΟΣ (<i>Crocus sativus</i>)	ΤΣΟΥΚΝΙΔΑ (<i>Urtica</i> spp.)
ΜΑΡΑΘΟΣ (<i>Foeniculum vulgare</i>)	ΛΟΥΙΖΑ (<i>Aloysia citrodora</i>)
ΜΕΝΤΑ (<i>Mentha</i> spp.)	ΚΡΙΤΑΜΟ (<i>Crithmum maritimum</i>)
ΡΙΓΑΝΗ (<i>Origanum vulgare</i> subsp. <i>hirtum</i>)	ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΑ
ΦΑΣΚΟΜΗΛΟ (<i>Salvia</i> spp.)	ΑΘΑΝΑΤΟΣ - ΑΓΑΥΗ (<i>Agave americana</i> , <i>Agaves</i> pp.)
ΤΣΑΪ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ (<i>Sideritis</i> spp.)	ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑ (<i>Calendula officinalis</i>)
ΤΣΑΪ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ - ΤΟΠΙΚΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ (<i>Rosa damascena</i>)
ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ (<i>Ocimum basilicum</i>)	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ (<i>Rosa centifolia</i>)
ΓΙΑΣΕΜΙ (<i>Jasminum officinale</i>)	ΑΓΡΙΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ (<i>Rosa canina</i> , <i>Rosa</i> spp.)
ΓΛΥΚΑΝΙΣΟ (<i>Pimpinella anisum</i>)	ΕΧΙΝΑΚΕΙΑ (<i>Echinacea</i> spp.)
ΓΛΥΚΑΝΙΣΟ - ΤΟΠΙΚΗ ποικιλία ΛΕΣΒΟΥ, ΧΙΟΥ (<i>Pimpinella anisum</i>)	ΤΡΙΓΩΝΕΛΛΑ (<i>Trigonella foenum-graecum</i> , <i>Trigonella</i> spp.)
ΔΕΝΔΡΟΛΙΒΑΝΟ (<i>Salvia rosmarinus</i>)	ΡΕΙΚΙ (<i>Erica</i> spp.)
ΘΥΜΑΡΙ (<i>Thymus</i> spp., <i>Thymbra</i> spp.)	ΒΑΛΕΡΙΑΝΑ (<i>Valeriana officinalis</i>)
ΚΟΡΙΑΝΔΡΟΣ (<i>Coriandrum sativum</i>)	ΔΑΦΝΗ (<i>Laurus nobilis</i>)
ΚΥΜΙΝΟ (<i>Cuminum cyminum</i>)	ΕΛΙΧΡΥΣΟ (<i>Helichrysum</i> spp.)
ΛΕΒΑΝΤΑ (<i>Lavandula</i> spp.)	ΘΡΟΥΜΠΙ (<i>Satureja thymbra</i>)
ΜΑΤΖΟΥΡΑΝΑ (<i>Origanum majorana</i>)	ΣΑΤΟΥΡΕΓΙΑ (<i>Satureja pillosa</i>)
ΜΕΛΙΣΣΟΧΟΡΤΟ (<i>Melissa officinalis</i>)	ΕΣΤΡΑΓΚΟΝ (<i>Artemisia dracunculus</i>)
ΣΑΛΒΙΑ ΣΚΛΑΡΕΑ (<i>Salvia sclarea</i>)	ΦΛΙΣΚΟΥΝΙ (<i>Mentha pulegium</i>)
ΥΣΣΩΠΟΣ (<i>Hyssopus officinalis</i>)	ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ Η΄ ΑΨΙΘΙΑ (<i>Artemisia absinthium</i>)
ΓΛΥΚΥΡΡΙΖΑ (<i>Glychiriza glabra</i>)	ΛΑΔΑΝΙΑ ή ΚΙΣΤΟΣ (<i>Cistus</i> spp.)
ΦΑΚΕΛΩΤΗ (<i>Phacelia tanacetifolia</i>)	ΚΙΤΡΙΝΗ ΠΡΙΜΟΥΛΑ (<i>Primula veris</i>)
ΚΑΡΔΑΜΟ (<i>Elettaria</i> spp., <i>Zingiber</i> spp.)	ΛΕΜΟΝΟΧΟΡΤΟ (<i>Cymbopogon citratus</i>)
ΣΙΝΑΠΙ (<i>Sinapis alba</i>)	

1.2.1 Δεσμεύσεις

Οι γεωργοί δεσμεύονται να:

- καλλιεργήσουν επιλέξιμες για την δράση ποικιλίες των ψυχανθών (κτηνοτροφικά ψυχανθή και όσπρια) και χειμερινών σιτηρών καθώς και τα φαρμακευτικά-αρωματικά φυτά.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Τιμολόγια αγοράς σπόρου για την τεκμηρίωση των επιλέξιμων ποικιλιών χειμερινών σιτηρών, οσπρίων και ετήσιων κτηνοτροφικών φυτών.

Για τα φαρμακευτικά - αρωματικά φυτά και τα πολυετή κτηνοτροφικά ψυχανθή, τα οποία λόγω του πολυετούς τους χαρακτήρα δύναται να έχουν φυτευτεί ή σπαρεί σε προηγούμενο έτος από αυτό της αίτησης δεν απαιτείται η προσκόμιση παραστατικών αγοράς που να έχουν εκδοθεί εντός του έτους της αίτησης.

Στην περίπτωση καλλιεργειών που έχουν σπαρεί/φυτευτεί σε προηγούμενο έτος, διατηρούνται στον περιβαλλοντικό φάκελο ή/και αναρτώνται στην ΕΑΕ τιμολόγιο αγοράς σπόρου παρελθόντος έτους εφόσον υπάρχει, ή Υπεύθυνη Δήλωση του παραγωγού που να αναφέρει το έτος σποράς/φύτευσης της καλλιέργειας ή από την ΕΑΕ της προηγούμενης χρονιάς.

Στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υα 2207/16-6-2023 (ΦΕΚ 3941/Β'/17-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

1.3 Δράση 31.1-Γ: Καλλιέργεια καινοτόμων ανθεκτικών καλλιεργειών

1.3.1 Δικαιούχοι – Όροι επιλεξιμότητας

Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί δεσμεύονται να καλλιεργήσουν μία ή περισσότερες από τις καινοτόμες ανθεκτικές καλλιέργειες του πίνακα 3.

Πίνακας 3. Καινοτόμες ανθεκτικές καλλιέργειες.

Καλλιέργεια Κατηγορία	Κατηγορία
Κινόα	Ψευδοδημητριακά (λοιπές καλλιέργειες)
Τεφ	Σιτηρά (εαρινό)
Σιταροκρίθαρα	Σιτηρά (χειμερινό)
Μαύρο Σινάπι	Φαρμακευτικά - Αρωματικά
Νιγκέλα	Φαρμακευτικά - Αρωματικά
Μουκούνα	Φαρμακευτικά - Αρωματικά
Τσουκνίδα	Φαρμακευτικά - Αρωματικά και κλωστικά φυτά
Λινάρι	Ελαιούχοι σπόροι και κλωστικά
Καμελίνα	Ελαιούχοι σπόροι
Χία ή Τσία ή Κία	Ελαιούχοι σπόροι
Γλυκοπατάτα	Κηπευτικά

1.3.2 Δεσμεύσεις

Οι γεωργοί δεσμεύονται να:

- καλλιεργήσουν μία ή περισσότερες από τις καινοτόμες ανθεκτικές καλλιέργειες.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά :

Τιμολόγια αγοράς σπόρου για την τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών.

Στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υπα 2207/16-6-2023 (ΦΕΚ 3941/Β'/17-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

---

2 Π1-31.2 - Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης

---

1. Επιλέξιμες καλλιέργειες: Χειμερινά σιτηρά, Αραβόσιτος, Βαμβάκι

2.1 Στοιχεία που συνιστούν Περιοχή οικολογικής εστίασης :

α) οι μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση

Καθώς και

β) εκτάσεις που καλλιεργούνται με φυτά που δεσμεύουν άζωτο (ψυχανθή) χωρίς τη χρήση χημικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Μη Παραγωγικές Εκτάσεις και Χαρακτηριστικά:

- Τάφροι (Εξαιρούνται τα κανάλια που κατασκευάζονται από σκυρόδεμα)
- Φυσικά Πρανή, ζώνες ανάσχεσης
- Θαμνοστοιχίες - Δενδροστοιχίες
- Εκτάσεις γης σε αγρανάπαυση
- Ρέματα
- Αναβαθμίδες

Τα ανωτέρω συμπεριλαμβάνονται στο υπόβαθρο της ΕΑΕ 2023.

Αζωτοδεσμευτικά είδη (ψυχανθή)

- i. *Medicago sativa* (Μηδική)
- ii. *Phaseolus* spp. (Φασόλια)
- iii. *Vigna* spp. (Μαυρομάτικα κ.α.)
- iv. *Lotus corniculatus* (Λωτός)
- v. *Cicer* spp. (Ρεβύθια)
- vi. *Trifolium* spp. (Τριφύλλια)
- vii. *Vicia faba* (Βρώσιμα κουκιά)
- viii. *Lens culinaris* (Φακές)
- ix. *Lupinus* spp. (Λούπινα)
- x. *Pisum* spp. (Μπιζέλια)
- xi. *Vicia* spp. (Βίκος κ.α.)

Στην περίπτωση εκμεταλλεύσεων που υποχρεούνται να τηρούν το πρότυπο ΚΓΠΚ8-πρώτη απαίτηση, ισχύουν τα προβλεπόμενα στην υπουργική απόφαση για την εφαρμογή του καθεστώτος της αιρεσιμότητας (υα 1313/178948/9-6-2023 (3777Β')) και

- α) το ποσοστό του 10% για την τήρηση της δέσμευσης είναι επιπλέον του ελάχιστου υποχρεωτικού ποσοστού του προτύπου ΚΓΠΚ 8- 1^η απαίτηση,
- β) από την έκταση που λαμβάνει ενίσχυση στα πλαίσια της παρούσας δράσης, εξαιρείται η έκταση η οποία αφιερώνεται στην περιοχή οικολογικής εστίασης για την εκπλήρωση του ΚΓΠΚ 8-1^η απαίτηση της αιρεσιμότητας .

2.2 Δράση 31.2-A «Περιοχές οικολογικής εστίασης»

Περιγραφή Δράσης:

Οι γεωργοί ενισχύονται για την μετατροπή τουλάχιστον του 10% της αρόσιμης γης επιλέξιμων καλλιέργειών, σε περιοχές οικολογικής εστίασης, με στόχο την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και την προστασία του αγροτικού τοπίου. (Δράση 31.2 – Α)

Εφόσον επιλεγεί η σπορά των αζωτοδεσμευτικών ειδών για την κάλυψη της περιοχής οικολογικής εστίασης , αυτό θα πρέπει να αποδεικνύεται με τιμολόγια σπόρου τα οποία διατηρούνται στον περιβαλλοντικό φάκελο ή/και αναρτώνται στην ΕΑΕ.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Παραστατικά αγοράς σπόρου

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου ή χρήσης σπόρου που ο παραγωγός έχει στην διάθεσή του από προηγούμενα έτη η τεκμηρίωση των

επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

Ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υπα 2207/16-6-2023 (ΦΕΚ 3941/Β'/17-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

2.3 Δράση 31.2-Β «Περιοχές οικολογικής εστίασης με φυτά ξενιστές»

Φυτά ξενιστές δύνανται να είναι:

Α) Μίγματα αποτελούμενα από δύο (2) τουλάχιστον από τα παρακάτω καλλιεργούμενα είδη:

- κορίανδρος (*Coriandrum sativum*), άνηθος (*Anethum graveolens*), γλυκάνισος (*Pimpinella anisum*) από την Οικογένεια των Σελινοειδών (Ariaceae)

- ρόκα (*Eruca sativa*) από την Οικογένεια των Σταυρανθών (Brassicaceae)

- βίκος (*Vicia sativa*), μπιζέλι (*Pisum sativum*), κουκί (*Vicia faba*) (σε μικρό ποσοστό στο μίγμα), λαθούρι (*Lathyrus* spp.), τριφύλλια (*Trifolium* spp.) από την Οικογένεια των Ψυχανθών (Fabaceae)

Β) Είδη από την αυτοφυή βλάστηση, με αναγνωρισμένα καλή προσέλκυση σε επικονιαστές και άλλα ωφέλιμα έντομα, εφόσον φύονται σε ικανούς πληθυσμούς και δεν αποτελούν ζιζάνια για τις εκάστοτε καλλιέργειες. Σε αυτά ανήκουν τα κάτωθι είδη:

- άγριο καρότο (*Daucus carota*), ασπροκέφαλο (*Ammi majus*), άγριος μάραθος (*Foeniculum vulgare*), από την Οικογένεια των Σελινοειδών (Ariaceae)

- άγρια ρόκα (*Eruca vesicaria*), άγριο ραπανάκι (*Raphanus raphanistrum*), βουινιάς η ροκόμορφη (*Bunias erucago*), από την Οικογένεια των Σταυρανθών (Brassicaceae)

- βίκος (*Vicia* spp), λαθούρι (*Lathyrus* spp.), τριφύλλια (*Trifolium* spp.), μηδική (*Medicago* spp.), από την Οικογένεια των Ψυχανθών (Fabaceae)

- μεγάλη κίτρινη μαργαρίτα ή χρυσάνθεμο το στεφανωματικό (*Glebionis coronaria*), άγρια καλέντουλα (*Calendula arvensis*), ανθεμίδα ή μαργαρίτα (*Anthemis* sp.), χαμομήλι (*Matricaria chamomila*), κενταύρια (*Centaurea* spp.), κρηπίδα ή γεράκι (*Crepis* spp.), αγριοράδικο ή πικραλίδα ή ταραξάκο (*Taraxacum officinale*), ζοχός (*Sonchus oleraceus*), από την Οικογένεια των Σύνθετων ή Αστεροειδών (Asteraceae)

- μπουράντζα ή βοράντζα ή μποράγο (*Borago officinalis*), έχιο (*Echium* spp.), από την Οικογένεια των Βοραγινοειδών (Boraginaceae)

- λάμιο (*Lamium* spp.), από την Οικογένεια των Χειλανθών (Lamiaceae)
- σκαμπιόζα (*Scabiosa* sp.), κναουτία (*Knautia* sp.), από την Οικογένεια των Αιγοκλιματίδων (Caprifoliaceae)
- γεράνι (*Geranium* spp.), ερωδιός ο γερανοειδής (*Erodium* spp.), από την Οικογένεια των Γερανιιδών (Geraniaceae)
- βερονίκη (*Veronica* sp.), από την Οικογένεια των Σκροφουλαριιδών (Scrophulariaceae).

Απαιτούμενα δικαιολογητικά :

Τιμολόγια αγοράς του μίγματος σπόρων για τα φυτά-ξενιστές επικονιαστών εφόσον υπάρχουν. Δεν αφορά την αυτοφυή βλάστηση.

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

Στην περίπτωση εμπλουτισμού περιοχών οικολογικής εστίασης με φυτά αυτοφυούς βλάστησης ως φυτά-ξενιστές αυτό τεκμηριώνεται με σχετική υπεύθυνη δήλωση του παραγωγού η οποία φυλάσσεται στο περιβαλλοντικό φάκελο.

Σε κάθε περίπτωση, για τις δυο δράσεις του Οικολογικού Προγράμματος Π1-31.2 ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υα 2207/16-6-2023 (ΦΕΚ 3941/Β'/17-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

3 Π1-31.3 - Εφαρμογή βελτιωμένων πρακτικών φυτοκάλυψης, με παράλληλη ενίσχυση της βιοποικιλότητας

Σύμφωνα με την 1384/190515/19-6-2023 ΥΑ (3946/Β') τα φυτά εδαφοκάλυψης δεν συγκομίζονται και δεν βόσκονται αλλά κόβονται κατά την περίοδο της άνθισης και οπωσδήποτε πριν τη σποροποίηση τους. Μετά το πέρας αυτής της περιόδου, τα φυτά μπορούν να παραμείνουν επί του εδάφους ή να ενσωματωθούν σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η καύση τους.

Ασυμβατότητα

Τα φυτά εδαφοκάλυψης δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενεργοποίηση αντίστοιχων συνδεδεμένων ενισχύσεων.

Κατά συνέπεια το οικολογικό σχήμα 31.3 δεν μπορεί να συνδυαστεί με τις αντίστοιχες συνδεδεμένες ενισχύσεις.

Σε κάθε περίπτωση, ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υα 1384/190515/19-6-2023 (ΦΕΚ 3946/Β'/19-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

3.1 **Δράση 31.3-A «Σπορά του υπορόφου στις μόνιμες καλλιέργειες για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) και δημιουργία ζωνών βιοποικιλότητας στα περιθώρια»**

Περιγραφή Δράσης: Σπορά του υπορόφου με καλλιέργειες εδαφοκάλυψης και δημιουργία περιφερειακών ζωνών για την άγρια ζωή

3.1.1 Δικαιούχοι

1. Ο δικαιούχος ενεργός γεωργός θα πρέπει να **λαμβάνει βασική εισοδηματική στήριξη** για τη βιωσιμότητα (Παρέμβαση Π1-21) για το σύνολο ή μέρος των επιλέξιμων εκταρίων του για το σχετικό οικολογικό πρόγραμμα.
2. Διαθέτει αγροτεμάχια με επιλέξιμες μόνιμες καλλιέργειες (Δέντρα ή αμπέλια) για τις Δράσεις 31.3-A και 31.3-B
3. Η σπορά του υπορόφου γίνεται με κάποιο αυτούσιο είδος ή μίγματα κάποιων ειδών εκ των επιλέξιμων καλλιεργειών/φυτών εδαφοκάλυψης που περιλαμβάνονται στον ακόλουθο πίνακα 4:

Πίνακας 4. Επιλέξιμα ετήσια Φυτά εδαφοκάλυψης και Φυτά για τη δημιουργία περιφερειακών λωρίδων άγριας ζωής για τις Δράσεις 31.3 - Α , Β , Γ , Δ

A/A	Είδος	Κοινή ονομασία
1	<i>Vicia spp.</i>	Βίκος
2	<i>Lupinus spp</i>	Λούπινα
3	<i>Vicia faba</i>	Κουκιά
4	<i>Pisum sativum</i>	Μπιζέλι εδώδιμο
5	<i>Pisum arvense</i>	Μπιζέλι κτηνοτροφικό
6	<i>Lathyrus spp</i>	Λαθούρια
7	<i>Phaseolus spp.</i>	Φασόλια
8	<i>Vigna spp</i>	Μαυρομάτικα
9	<i>Lotus corniculatus</i>	Λωτός
10	<i>Cicer spp.</i>	Ρεβύθια
11	<i>Lens culinaris</i>	Φακές
12	<i>Fagopyron saittatum</i>	Μαυροσίταρο
13	<i>Avena sativa</i>	Βρώμη
14	<i>Hordeum vulgare</i>	Κριθάρι
15	<i>Secale cereale</i>	Σίκαλη
16	<i>Raphanus sativus</i>	Ραπανάκι κτηνοτροφικό
17	<i>Sinapis alba</i>	Σινάπι λευκό
18	<i>Brassica napus</i>	Ελαιοκράμβη
19	<i>Helianthus annus</i>	Ηλιάνθος

4. Για την δημιουργία των περιφερειακών λωρίδων άγριας ζωής επιλέξιμα είναι τα ετήσια φυτά που χρησιμοποιούνται και για την εδαφοκάλυψη (βλ. προηγούμενο Πίνακα 4) καθώς και τα πολυετή φυτά που περιλαμβάνονται στον ακόλουθο πίνακα 5:

Πίνακας 5. Επιλέξιμα πολυετή Φυτά για τη δημιουργία περιφερειακών λωρίδων άγριας ζωής για τη Δράση 31.3 - Α

α/α	Είδος	Κοινή Ονομασία	α/α	Είδος	Κοινή Ονομασία
1	<i>Origanum dictamnus</i>	Δίκταμος	20	<i>Crithmum maritimum</i>	Κρίταμο
2	<i>Foeniculum vulgare</i>	Μάραθος	21	<i>Erica spp.</i>	Ρέικι
3	<i>Mentha spp.</i>	Μέντα	22	<i>Ilex aquifolium</i>	Λιοπούρνα - Γκι
4	<i>Origanum vulgare</i>	Ρίγανη	23	<i>Valeriana officinalis</i>	Βαλεριάνα
5	<i>Salvia spp.</i>	Φασκόμηλο	24	<i>Echinacea spp.</i>	Εχινάκεια

6	<i>Sideritis spp.</i>	Τσάι του βουνού	2 5	<i>Sambucus nigra</i>	Ζαμπούκος
7	<i>Ocimum basilicum</i>	Βασιλικός	2 6	<i>Laurus nobilis</i>	Δάφνη
8	<i>Salvia rosmarinus</i>	Δεντρολίβανο	2 7	<i>Helichrysum spp.</i>	Ελίχρυσο
9	<i>Thymus spp.</i>	Θυμάρι	2 8	<i>Satureja thymbra</i>	Θρούμπι
10	<i>Cuminum cyminum</i>	Κύμινο	2 9	<i>Jasminum officinale</i>	Γιασεμί
11	<i>Lavandula spp.</i>	Λεβάντα	3 0	<i>Artemisia dracunculus</i>	Εστραγκόν
12	<i>Origanum majorana</i>	Ματζουράνα	3 1	<i>Mentha pulegium</i>	Φλισκούνη
13	<i>Melissa officinalis</i>	Μελισσόχορτο	3 2	<i>Artemisia absinthium</i>	Αρτεμισία
14	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Φακελωτή	3 3	<i>Cistus spp.</i>	Λαδανιά
15	<i>Zingiber spp.</i>	Κάρδαμο	3 4	<i>Rosa spp.</i>	Τριαντάφυλλο (άγριο, κλπ)
16	<i>Sinapis alba</i>	Σινάπι λευκό	3 5	<i>Agave spp</i>	Αγαύη
17	<i>Mentha spp.</i>	Δυόσμος	3 6	<i>Salvia sclarea</i>	Σάλβια
18	<i>Hypericum spp.</i>	Σπαθόχορτο	3 7	<i>Glychiriza glabra</i>	Γλυκύρριζα
19	<i>Aloysia citrodora</i>	Λουίζα	3 8	<i>Cymborogon citratus</i>	Λεμονόχορτο

3.1.2 Υποχρεωτικές απαιτήσεις

Υποχρεωτική απαίτηση :

Οι γεωργοί δεσμεύονται να δημιουργήσουν στα περιθώρια των αγροτεμαχίων ζώνες/λωρίδες υποστήριξης της άγριας ζωής, , πλάτους τουλάχιστον 1,5 μέτρου, εμπλουτισμένες με τη φύτευση ετήσιων ποωδών (Πίνακας 1) αλλά και πολυετών ειδών ποώδους ή θαμνώδους μορφής (Πίνακας 2), τα οποία δεν προορίζονται για παραγωγή.

Οι λωρίδες πρέπει να καταλαμβάνουν το 40% της περιμέτρου του αγροτεμαχίου.

Τα ανωτέρω θα μπορούν να σχεδιαστούν σε συγκεκριμένο επίπεδο πληροφορίας στο γεωχωρικό περιβάλλον της ΕΑΕ 2023

Απαιτούμενα δικαιολογητικά :

Φορολογικά παραστατικά αγοράς σπόρου φυτών εδαφοκάλυψης ή δημιουργίας λωρίδων άγριας ζωής.

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) ή πολυετών φυτών η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους εφόσον υπάρχει ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

3.2 Δράση 31.3-Β «Σπορά του υπορόφου στις μόνιμες καλλιέργειες για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) και δημιουργία ζωνών βιοποικιλότητας στα περιθώρια με τη χρήση ξενιστών»

Περιγραφή Δράσης:

Σπορά του υπορόφου με καλλιέργειες εδαφοκάλυψης και δημιουργία περιφερειακών ζωνών με χρήση φυτών ξενιστών που θα προσελκύσουν ωφέλιμα έντομα και επικονιαστές.

3.2.1 Δικαιούχοι

1. Ο δικαιούχος ενεργός γεωργός **θα πρέπει να λαμβάνει βασική εισοδηματική στήριξη** για τη βιωσιμότητα (Παρέμβαση Π1-21) για το σύνολο ή μέρος των επιλέξιμων εκταρίων του για το σχετικό οικολογικό πρόγραμμα.
2. Για την δημιουργία των περιφερειακών ζωνών που θα προσελκύσουν ωφέλιμα έντομα και επικονιαστές τα είδη σποράς συνιστούν μίγμα αποτελούμενο από τουλάχιστον τρία εξ' αυτών που βρίσκονται στους Πίνακες 6 και 7 που ακολουθούν και συγκεκριμένα τουλάχιστον δύο από τον Πίνακα 6, που αποτελούν το 90% του μίγματος και τουλάχιστον ένα από τον Πίνακα 7, που αποτελούν το υπόλοιπο 10% του μίγματος.

Πίνακας 6: Επιλέξιμα Φυτά Ξενιστές – Ομάδα Α' (Δράσεις 31.3-Β και 31.3-Δ)

A/A	Είδος	Κοινή ονομασία
1	<i>Vicia sativa</i>	Βίκος
2	<i>Pisum sativum</i>	Μπιζέλι
3	<i>Lathyrus spp</i>	Λαθούρια
4	<i>Trifollum spp.</i>	Τριφύλλια

Πίνακας 7: Επιλέξιμα Φυτά Ξενιστές – Ομάδα Β' (Δράσεις 31.3-Β και 31.3-Δ)

A/A	Είδος	Κοινή ονομασία
1	<i>Anethum graveolens</i>	Άνιθος
2	<i>Coriandrum sativum</i>	Κορίανδρος
3	<i>Pimpinella anisum</i>	Γλυκάνισος
4	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Φακελωτή
5	<i>Sinapis alba</i>	Σινάπι λευκό
6	<i>Fagopyrum esculentum</i>	Φαγόπυρο
7	<i>Borago officinalis</i>	Μπουράντζα
8	<i>Melilotus officinalis</i>	Μελίλωτος
9	<i>Chrysanthemum coronarium</i>	Μεγάλη κίτρινη μαργαρίτα
10	<i>Matricaria chamomila</i>	Χαμομήλι
11	<i>Centaurea spp.</i>	Κενταύρια
12	<i>Eruca sativa</i>	Ρόκα
13	<i>Calendula officinalis</i>	Καλέντουλα
14	<i>Tagetes patula</i>	Κατιφές

Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Φορολογικά παραστατικά αγοράς σπόρου φυτικών ειδών που αποτελούν ξενιστές ωφελίμων εντόμων ή και επικονιαστών

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) ή πολυετών φυτών η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους εφόσον υπάρχει ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

3.3 Δράση 31.3-Γ «Σπορά του αγροτεμαχίου στις αρόσιμες εκτάσεις για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή)»

Περιγραφή: Σπορά του αγροτεμαχίου με καλλιέργειες εδαφοκάλυψης μετά τη συγκομιδή της εαρινής καλλιέργειας κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου.

3.3.1.1 Δικαιούχοι

1. Ο δικαιούχος ενεργός γεωργός θα πρέπει να λαμβάνει **βασική εισοδηματική στήριξη** για τη βιωσιμότητα (Παρέμβαση Π1-21) για το σύνολο ή μέρος των επιλέξιμων εκταρίων του για το σχετικό οικολογικό πρόγραμμα.

3.3.1.2 Υποχρεώσεις

1. Η σπορά γίνεται στο 100% της έκτασης του αγροτεμαχίου, με πυκνότητα 5-10 κιλά/στρέμμα ανάλογα με το είδος.
2. Τα φυτά πρέπει να σπέρνονται πριν την 15/11 και να συντηρούνται με ευθύνη του γεωργού στο αγροτεμάχιο τουλάχιστον κατά το διάστημα που προβλέπεται στο ΚΓΠΚ 6 (από 15/11 έως 5/3) και πάντως όχι νωρίτερα από την έναρξη προετοιμασίας του αγροτεμαχίου για την σπορά/φύτευση της εαρινής καλλιέργειας, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό αυτό διάστημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες.

Απαραίτητα Δικαιολογητικά

Τιμολόγιο αγοράς σπόρων φυτών εδαφοκάλυψης .

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) ή πολυετών φυτών η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους εφόσον υπάρχει ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

3.4 Δράση 31.3-Δ «Σπορά του αγροτεμαχίου στις αρόσιμες εκτάσεις για φυτοκάλυψη (χωρίς παραγωγή) με τη χρήση ξενιστών»

3.4.1 Δικαιούχοι – Όροι επιλεξιμότητας

1. Δικαιούχοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/2023 υπουργικής απόφασης (Β' 3071)

2. Ο δικαιούχος ενεργός γεωργός θα πρέπει να λαμβάνει βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (Παρέμβαση Π1-21) για το σύνολο ή μέρος των επιλέξιμων εκταρίων του για το σχετικό οικολογικό πρόγραμμα.

3.4.2 Υποχρεώσεις / Δεσμεύσεις

1. Τα φυτά πρέπει να σπέρνονται πριν την 15/11 και να συντηρούνται με ευθύνη του γεωργού στο αγροτεμάχιο τουλάχιστον κατά το διάστημα που προβλέπεται στο ΚΓΠΚ 6 (από 15/11 έως 5/3) και πάντως όχι νωρίτερα από την έναρξη προετοιμασίας του αγροτεμαχίου για την σπορά/φύτευση της εαρινής καλλιέργειας, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό αυτό διάστημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες.
2. Στην επιφάνεια που βρίσκεται ενδιάμεσως ή πέραν των ορίων της κύριας καλλιέργειας, να σπείρουν φυτικά είδη που αποτελούν ξενιστές ωφελίμων εντόμων ή/και επικονιαστών.
3. Τα είδη σποράς συνιστούν μίγμα αποτελούμενο από τουλάχιστον τρία εξ' αυτών που βρίσκονται στους Πίνακες 6 και 7 του παρόντος κεφαλαίου, και συγκεκριμένα τουλάχιστον δύο από τον Πίνακα 6, που αποτελούν το 90% του μίγματος και τουλάχιστον ένα από τον Πίνακα 7, που αποτελούν το υπόλοιπο 10% του μίγματος.
4. Η πυκνότητα σποράς είναι 4 κιλιά/στρέμμα.
5. Η επιφάνεια που καταλαμβάνουν τα φυτά αυτά αντιστοιχεί στο 10% της έκτασης του αγροτεμαχίου.

3.4.3 Απαραίτητα Δικαιολογητικά

Τιμολόγια αγοράς σπόρων φυτών εδαφοκάλυψης και φυτικών ειδών που αποτελούν ξενιστές ωφελίμων εντόμων ή/και επικονιαστών

Εναλλακτικά, στην περίπτωση χρήσης ιδιοπαραγόμενου σπόρου (εφόσον υπάρχει σπόρος από προηγούμενο έτος) ή πολυετών φυτών η τεκμηρίωση των επιλέξιμων ειδών γίνεται με παραστατικό αγοράς σπόρου προηγούμενου έτους εφόσον υπάρχει ή με Υπεύθυνη Δήλωση του γεωργού ή/και από την ΕΑΕ των 3 τελευταίων ετών.

---

4 Π1-31.4 - Εφαρμογές κυκλικής οικονομίας στη γεωργία

Αφορά εκτάσεις με μόνιμες καλλιέργειες (δενδρώδεις, αμπέλια, ακτινιδιές) ή/και αροτραίες καλλιέργειες ή/και κηπευτικά.

4.1 Υποχρεώσεις

Μετά τη συλλογή της βιομάζας/υπολειμμάτων ακολουθεί κατεύθυνσή της σε χώρο όπου θα γίνει η διαχείρισή της:

α. είτε ακολουθεί κομποστοποίηση αυτής, εντός της ίδιας της εκμετάλλευσης σε κομποστοσωρό που βρίσκεται εντός της εκμετάλλευσης του γεωργού

β. είτε διαθέτουν τα υπολείμματα/βιομάζα σε **αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης γεωργικών υπολειμμάτων** (αδειοδοτημένη μονάδα βιοαερίου, αδειοδοτημένη μονάδα κομποστοποίησης και παραγωγής κομπόστ κατάλληλου για γεωργική χρήση, αδειοδοτημένες μονάδες επεξεργασίας αστικών λυμάτων)

και ακολουθεί

α. είτε διασκορπισμός του ιδιοπαραγόμενου κομπόστ στα αγροτεμάχια της εκμετάλλευσης

β. είτε προμηθεύονται κομπόστ ή χώνευμα ή ιλύς κατάλληλα για γεωργική χρήση από αδειοδοτημένες μονάδες βιοαερίου ή μονάδες κομποστοποίησης ή μονάδες επεξεργασίας αστικών λυμάτων , το οποίο το εφαρμόζουν στον αγρό .

γ. είτε προμηθεύονται τυποποιημένο προϊόν κομπόστ από καταστήματα γεωργικών εφοδίων

4.2 Απαραίτητα Δικαιολογητικά

1. Παραστατικό αγοράς, εφόσον ο παραγωγός έχει προμηθευτεί κομποστοποιητή, στις περιπτώσεις του ιδιοπαραγόμενου κομπόστ.
2. Απόδειξη παραλαβής των υπολειμμάτων από την μονάδα βιοαερίου ή παραγωγής κομπόστ που τα παρέλαβε.
3. Δελτίο αποστολής ή άλλο παραστατικό παράδοσης του υλικού (κομπόστ ή χωνεύματος ή επεξεργασμένης ιλύος) στο γεωργό από τη μονάδα παραγωγής αυτού ή παραστατικό αγοράς τυποποιημένου προϊόντος κομπόστ.
4. Πιστοποιητικό ανάλυσης του προς εφαρμογή υλικού, στην περίπτωση που ο γεωργός προμηθεύεται οργανικό υλικό από αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης γεωργικών υπολειμμάτων (αδειοδοτημένη μονάδα βιοαερίου, αδειοδοτημένη μονάδα κομποστοποίησης και παραγωγής κομπόστ κατάλληλου για γεωργική χρήση, αδειοδοτημένες μονάδες επεξεργασίας αστικών λυμάτων) .

Στο πιστοποιητικό ανάλυσης αναγράφονται κατ' ελάχιστον : περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία, περιεκτικότητα σε άζωτο, φώσφορο και κάλιο, περιεκτικότητα σε οργανικό άνθρακα

5. Εδαφολογική ανάλυση του εδάφους των αγροτεμαχίων που εφαρμόζεται η δράση **μόνο** ως προς την % περιεκτικότητα οργανικού άνθρακα επί ξηρής ουσίας εδάφους σε **ένα ενιαίο σύνθετο δείγμα**. Το σύνθετο αυτό δείγμα θα αποτελείται από επι μέρους δείγματα επιφανειακού εδάφους (βάθους 0-10cm) από το σύνολο της έκτασης των αγροτεμαχίων στα οποία εφαρμόζεται η δράση. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων θα περιλαμβάνονται στον ψηφιακό περιβαλλοντικό φάκελο. Δεν ορίζεται συγκεκριμένη χρονική στιγμή για την πραγματοποίηση της ανάλυσης του εδάφους , αρκεί η χρονική στιγμή που θα γίνεται αυτό να είναι σταθερή από τη μια χρονιά στην άλλη για να είναι συγκρίσιμες οι τιμές της % περιεκτικότητας οργανικού άνθρακα επί ξ.ο. εδάφους που θα προκύπτουν. Η καταβολή της ενίσχυσης δεν σχετίζεται με την αποδοτικότητα της παρέμβασης.

Καθορίζεται ελάχιστη ποσότητα εφαρμογής κομπόστ ή χωνεύματος ή επεξεργασμένης ύλης κατά κατηγορία καλλιέργειας ως εξής:

- Κηπευτικά 3.000 λίτρα/ha
- αρόσιμες εκτάσεις 1.500 λίτρα/ha,
- αμπέλια και ακτινίδια 1.550 λίτρα/ha
- λοιπές μόνιμες καλλιέργειες 2.000 λίτρα/ha

Εάν η εφαρμογή του κομπόστ γίνει πριν την έναρξη της χειμερινής περιόδου (15/11), θεωρείται ότι το έδαφος είναι κατάλληλα καλυμμένο (πρακτική ισοδύναμου αποτελέσματος) ώστε να ικανοποιείται η τήρηση του προτύπου ΚΓΠΚ 6 της Αιρεσιμότητας.

Σε κάθε περίπτωση, ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υπα 1384/190515/19-6-2023 (ΦΕΚ 3946/Β'/19-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

---

5 Π1-31.5 - Βελτίωση αγροδασικών οικοσυστημάτων, πλούσιων σε στοιχεία του τοπίου

Η παρέμβαση περιλαμβάνει 2 δράσεις:

- τη δράση 31.5-A «Γεωργοδασικά οικοσυστήματα» και
- τη δράση 31.5-B «Δασολιβαδικά οικοσυστήματα»

Το πεδίο εφαρμογής και των δυο δράσεων της παρέμβασης είναι αγροτεμάχια που βρίσκονται σε περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως **ορεινές** με βάση την Οδηγία του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και σε **ημιορεινές** περιοχές με βάση τον σχετικό χαρακτηρισμό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Αφορά τα γεωργοδασικά συστήματα των παραπάνω περιοχών.

Και στις δυο δράσεις 31.5-Α και 31.5-Β της παρέμβασης, στις οποίες οι ενισχύσεις λαμβάνονται ως πρόσθετες της βασικής εισοδηματικής στήριξης, ο δικαιούχος ενεργός γεωργός θα πρέπει να λαμβάνει βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα της παρέμβασης Π1-21, για το σύνολο ή μέρος των επιλέξιμων εκταρίων του για το σχετικό οικολογικό σχήμα.

Οι επιλέξιμες εκτάσεις θα εμφανίζονται σε συγκεκριμένο επίπεδο πληροφορίας στο γεωχωρικό περιβάλλον της ΕΑΕ 2023

5.1. Δράση 31.5-Α: Γεωργοδασικά Οικοσυστήματα

Αφορά τα γεωργοδασικά συστήματα των παραπάνω ορεινών και ημιορεινών περιοχών, δηλαδή συστήματα στα οποία σε καλλιεργούμενες εκτάσεις εντοπίζονται διάσπαρτα δέντρα (συνήθως αυτοφυή) ή στα περιθώρια (φυτεμένα σε σειρές).

Τα δέντρα αυτά μπορεί να είναι :

- είτε δασικά είδη (ενδεικτικά: δρύες, πεύκα, λεύκες, κυπαρίσσια),
- είτε καρποφόρα/παραγωγικά (ενδεικτικά: εσπεριδοειδή, μηλοειδή, πυρηνόκαρπα, ακρόδρυα, ελιές, χαρουπιές, μαστιχόδενδρα),

τα οποία συνδυάζονται με την καλλιέργεια σιτηρών ή κηπευτικών.

Δεσμεύσεις

Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί υποχρεούνται:

α) να προβαίνουν στη συστηματική φροντίδα και καθαρισμό των δένδρων του γεωργοδασικού συστήματος,

β) σε συγκαλλιέργεια σιτηρών ή/και κηπευτικών με παραγωγικά ή/και δασικά δένδρα. Στις επιλέξιμες καλλιέργειες του υποορόφου του γεωργοδασικού συστήματος, δεν περιλαμβάνεται η γη υπό αγρανάπαυση,

γ) η ελάχιστη πυκνότητα δένδρων ανέρχεται στα 5 δένδρα ανά εκτάριο, και η μέγιστη πυκνότητα δένδρων στα 250 δένδρα ανά εκτάριο.

Στην περίπτωση που η διάμετρος της κόμης είναι άνω των 4 μέτρων, τότε η ελάχιστη πυκνότητα ορίζεται στα 2 δένδρα ανά εκτάριο.

Η πυκνότητα φύτευσης ελέγχεται σε επίπεδο αγροτεμαχίου.

5.2. Δράση 31.5-B: Δασολιβαδικά Οικοσυστήματα

Αφορά συστήματα μερικώς δασοσκεπών βοσκοτόπων που συνδυάζουν εκτάσεις βοσκοτόπων με κάλυψη δένδρων μέχρι 40% και υποόροφο με ποώδη, θαμνώδη ή ξυλώδη βλάστηση, όπως αυτές αποτυπώνονται στο γεωχωρικό περιβάλλον της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης.

Δεσμεύσεις

Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί υποχρεούνται:

α) να προβαίνουν στη συστηματική φροντίδα και καθαρισμό των δένδρων του δασολιβαδικού συστήματος.

β) Η κάλυψη των δένδρων κυμαίνεται από 1% έως και 40% και ελέγχεται σε επίπεδο βοσκοτόπου.

γ) η ελάχιστη βοσκοφόρτωση στους επιλέξιμους βοσκοτόπους σύμφωνα με την παράγραφο 3 σημείο β) εδάφιο βγ) του άρθρου 3 της υπ' αριθ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης (Β' 3071), ορίζεται σε 0,2 MMZ/εκτάριο.

Σε κάθε περίπτωση και για τις δυο δράσεις της Παρέμβασης 31.5 ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναγράφονται στην υπ αριθ. 2207/16-6-2023 (ΦΕΚ 3941/Β'/17-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

Σε περίπτωση υπερβάλλουσας ζήτησης, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 5 της ανωτέρω υπουργικής απόφασης.

---

6 Π1-31.6 - Ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή φιλικών για το περιβάλλον πρακτικών διαχείρισης, με τη χρήση ψηφιακής εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων

Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί υποχρεούνται:

- να κάνουν χρήση ψηφιακών εφαρμογών διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών δεδομένων, μεταξύ των οποίων και η ψηφιακή πλατφόρμα Fast (Farm Sustainability Tool - Εργαλείο Αειφορίας Φάρμας για τα Θρεπτικά συστατικά).
- να διαθέτουν Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης της εκμετάλλευσης

Οι ψηφιακές εφαρμογές που χρησιμοποιούνται πληρούν τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στο Στρατηγικό Σχέδιο (ΣΣ ΚΑΠ) και θα περιγραφούν σε σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ αξιολογούνται από επιτροπή που συστήνεται στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Με την παρακάτω διαδικασία:

- Αίτημα προς ΟΠΕΚΕΠΕ από εταιρίες που έχουν αναπτύξει κατάλληλες εφαρμογές με περιγραφή κάθε εφαρμογής (θα βγει συγκεκριμένη Οδηγία Υποβολής Αίτησης λήψης Άδειας Καταλληλότητας Υποψήφιων Παρόχων). Κάθε εφαρμογή θα αιτείται χρήση συγκεκριμένων κλήσεων (end point) της διεπαφής (api) με συγκεκριμένα δικαιώματα
- Αξιολόγηση του αιτήματος από την Επιτροπή Αξιολόγησης Αιτήματος Εξωτερικών Εφαρμογών σε σχέση με την πλήρωση των υποχρεώσεων παρόχων ηλεκτρονικών εφαρμογών
- Ο παραγωγός θα επιλέγει από λίστα τις εφαρμογές που προτίθεται να χρησιμοποιήσει μέσω της ΕΑΕ έκαστης χρονιάς

6.1 Δράση 31.6-A «Χρήση της ψηφιακής εφαρμογής και σύνταξη Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ)»

Οι γεωργοί που θα επιλέξουν το συγκεκριμένο οικολογικό σχήμα θα πρέπει να δηλώσουν ποια από τις εγκεκριμένες εφαρμογές θα χρησιμοποιήσουν ενώ είναι υποχρεωμένοι να τηρούν Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, το οποίο φυλάσσεται στον περιβαλλοντικό φάκελο.

Η χρήση της ψηφιακής εφαρμογής συνοδεύεται απαραίτητα από την επιλογή μιας επιπλέον δράσης του οικολογικού σχήματος 31.6 σε επίπεδο αγροτεμαχίου και ο μέγιστος αριθμός δράσεων που μπορεί να επιλεγούν είναι 3, εκ των οποίων η χρήση της ψηφιακής εφαρμογής είναι υποχρεωτική.

6.2 Δράση 31.6-B «Συνέχιση εφαρμογής της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των λεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)»

Η δράση συνίσταται στη συνέχιση της εφαρμογής της γεωργοπεριβαλλοντικής δράσης 10.1.08 «Εφαρμογή της μεθόδου σεξουαλικής σύγχυσης των μικρολεπιδοπτέρων (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ)» του ΠΑΑ 2014- 2022, μετά την ολοκλήρωση των πολυετών δεσμεύσεων των δικαιούχων.

Η μέθοδος συνίσταται

- στην εγκατάσταση ατμιστήρων-διαχυτήρων φερομόνης φύλου

ή

- στην εφαρμογή φερομονικών σκευασμάτων μέσω ψεκασμού φυλλώματος

ή

- στην εφαρμογή του φερομονικού σκευάσματος με άλλον τρόπο, κατά περίπτωση,

καθώς και

στην εγκατάσταση παγίδων παρακολούθησης του πληθυσμού των εντομολογικών εχθρών – στόχων στον οπωρώνα ή στον αμπελώνα, κατά περίπτωση.

Επιλέξιμα στη δράση είναι τα αγροτεμάχια τα οποία συμπεριλαμβάνονται σε ενεργά Τεχνικά Δελτία (ΤΔ) του εκάστοτε τελευταίου έτους κάθε πρόσκλησης της δράσης 10.1.08 (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) του Μέτρου 10 του ΠΑΑ 2014-2022.

Το έτος 2023, επιλέξιμα είναι τα αγροτεμάχια τα οποία συμπεριλαμβάνονται σε ενεργά Τεχνικά Δελτία (ΤΔ) του έτους 2022 της αριθ. 474/16-2-2023 πρόσκλησης για την ετήσια παράταση της 1^{ης} πρόσκλησης ή της αριθ. 5218/20-6-2018, 2^{ης} πρόσκλησης της δράσης 10.1.08 (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) του Μέτρου 10 του ΠΑΑ 2014-2022.

Κατά συνέπεια, η παρέμβαση 31.6-B για το έτος 2023, αφορά αποκλειστικά τις καλλιέργειες της ροδακινιάς, νεκταρινιάς, βερικοκιάς, μηλιάς, αχλαδιάς και κυδωνιάς σε αγροτεμάχια τα οποία περιλαμβάνονταν σε ενεργά ΤΔ έτους 2022 της δράσης 10.1.08 (ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ) και το 2022 ήταν στο τελευταίο έτος εφαρμογής της δράσης 10.1.08 (αφορούν την ετήσια παράταση της 1^{ης} Πρόσκλησης και την 2^η Πρόσκληση) .

Αγροτεμάχια με δαμασκηνιές ή με αμπέλι (οινοποιήσιμο, επιτραπέζιο ή σταφίδα) εντάχθηκαν στο πλαίσιο της 3^{ης} πρόσκλησης της δράσης 10.1.08 και θα είναι επιλέξιμα για δήλωση στο οικολογικό πρόγραμμα 31.5-B στην ΕΑΕ 2025 και εξής, όταν θα ολοκληρωθούν οι πολυετείς δεσμεύσεις στο πλαίσιο της δράσης 10.1.08.

Απαιτούμενα Δικαιολογητικά

1. Φορολογικά παραστατικά αγοράς ατμιστήρων – διαχυτήρων φερομόνης φύλλου ή φερομονικών σκευασμάτων τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στα αγροτεμάχια της δράσης κατά το έτος της αίτησης, από τα οποία να προκύπτει ο αριθμός των ατμιστήρων-διαχυτήρων ή η ποσότητα του φερομονικού σκευάσματος αντίστοιχα.
2. Ενημέρωση του ΣΠΔ σχετικά με την εφαρμογή της μεθόδου ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ με τις απαιτούμενες καταχωρήσεις

Τα εγκεκριμένα φερομονικά σκευάσματα (εντομοελκυστικά) βρίσκονται αναρτημένα ανά εντομολογικό εχθρό στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ:

<https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul>

6.3 Δράση 31.6-Γ «Εξαπόλυση ωφέλιμων μακρο-οργανισμών»

Η ενισχυόμενη, εναλλακτική της χημικής, μέθοδος φυτοπροστασίας, συνίσταται στην αντιμετώπιση των εχθρών - στόχων των καλλιεργειών μέσω της εξαπόλυσης ωφέλιμων αρπακτικών εντόμων και ακάρεων. Συγκεκριμένα, οι γεωργοί εφαρμόζουν εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα με ωφέλιμα αρπακτικά έντομα και ακάρεα για την αντιμετώπιση:

- των τετράνυχων (ενδεικτικά *Tetranychus* sp., *Tetranychus urticae*, *Tetranychus turkestanii*, *Panonychus ulmi*, *Panonychus citri*) στην περίπτωση της ροδακινιάς, νεκταρινιάς, κερασιάς και μηλιάς
- της ψύλλας της αχλαδιάς (*Cacopsylla pyri*) στην περίπτωση της αχλαδιάς.

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 43 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Επιλέξιμα προς ενίσχυση είναι αποκλειστικά φυτοπροστατευτικά σκευάσματα που περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κατάλογο Σκευασμάτων Φυτοπροστασίας που Περιέχουν Μακροοργανισμούς (ΕΚΣΦΜ) του ΥΠΑΑΤ

<https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmMacroorgHome.zul>

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Τιμολόγια αγοράς εγκεκριμένων σκευασμάτων

6.3.1 Δράση 31.6- Δ «Χρήση εντομοπαθογόνων νηματωδών»

Η ενισχυόμενη, εναλλακτική της χημικής, μέθοδος φυτοπροστασίας, συνίσταται στην αντιμετώπιση των εντομολογικών εχθρών - στόχων των καλλιεργειών μέσω της εφαρμογής εντομοπαθογόνων νηματωδών.

Συγκεκριμένα, οι γεωργοί εφαρμόζουν εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά σκευάσματα με εντομοπαθογόνους νηματώδεις για την αντιμετώπιση της καρπόκαψας της ροδακινιάς (*Grapholitha molesta*), της καρπόκαψας της δαμασκηνιάς (*Grapholitha funebrana*) και της καρπόκαψας της μηλιάς (*Cydia pomonella*) στις καλλιέργειες της ροδακινιάς, της νεκταρινιάς, της δαμασκηνιάς και της μηλιάς.

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 47 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά :

Τιμολόγια αγοράς εγκεκριμένων σκευασμάτων

6.3.2 Δράση 31.6-Ε «Μηχανική ζιζανιοκτονία και κάλυψη με φυτικά υλικά εδαφοκάλυψης (mulch)»

Η ενισχυόμενη, εναλλακτική της χημικής, μέθοδος ζιζανιοκτονίας, συνίσταται στην αντιμετώπιση των ζιζανίων στον υποόροφο του οπωρώνα/αμπελώνα με μηχανικά μέσα, μέσω ελαφράς κατεργασίας του εδάφους και μέσω χορτοκοπής. Επιπλέον, ενισχύεται η εφαρμογή mulch στον υποόροφο των οπωρώνων/αμπελώνων μέσω της εναπόθεσης φυτικών υλικών εδαφοκάλυψης τα οποία βοηθούν στην καταπίεση των ζιζανίων και στη διατήρηση της εδαφικής υγρασίας.

Η δράση αφορά τις μόνιμες καλλιέργειες, εκτός ελιάς και εσπεριδοειδών.

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 51 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Τιμολόγια αγοράς εξοπλισμού εφόσον υπάρχουν ή τιμολόγια παροχής υπηρεσιών εφόσον η υπηρεσία παρέχεται από τρίτον.

Στην περίπτωση πραγματοποίησης της μηχανικής ζιζανιοκτονίας και mulching από τον ίδιο τον παραγωγό, αυτό αποδεικνύεται από την κατάρτιση Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και την αποτύπωση της εφαρμογής της μεθόδου (αναγραφή ημερομηνίας ή εύρος ημερομηνιών εφαρμογής της μηχανικής ζιζανιοκτονίας και του mulch) στο ΣΠΔ από τον Τεχνικό Σύμβουλο (Γεωπόνου ΠΕ) της δράσης.

6.3.3 Δράση 31.6-ΣΤ «Πολλαπλά καλοκαιρινά κλαδέματα για οπωρώνες χωρίς όψιμη φρέσκια βλάστηση»

Επιλέξιμες καλλιέργειες: Ελαιώνες, Εσπεριδοειδή, λοιποί Οπωρώνες

Η ενισχυόμενη καλλιεργητική πρακτική των καλοκαιρινών κλαδεμάτων συνίσταται στην αφαίρεση μικρού μόνο μέρους της βλάστησης των δέντρων που δεν είναι τόσο σημαντική κατά τη θερινή περίοδο, μέσω της αφαίρεσης της ζωηρής βλάστησης/λαίμαργων βλαστών κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών, ώστε να βελτιώνονται οι συνθήκες φωτισμού και αερισμού εντός της κόμης των δέντρων. Με τον τρόπο αυτό, μειώνονται οι μυκητολογικές και άλλες προσβολές και, κατά συνέπεια, μειώνεται η ανάγκη εφαρμογής χημικής φυτοπροστασίας στους ελαιώνες και οπωρώνες της δράσης.

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 55 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Τουλάχιστον δυο (2) κλαδέματα κατά την διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου (Ιούνιος-Αύγουστος)

Η τήρηση της καλλιεργητικής πρακτικής των πολλαπλών καλοκαιρινών κλαδεμάτων αποδεικνύεται από την κατάρτιση Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και την αποτύπωση των ημερομηνιών ή το εύρος ημερομηνιών εφαρμογής των καλοκαιρινών κλαδεμάτων στο ΣΠΔ από τον Τεχνικό Σύμβουλο (Γεωπόνο ΠΕ) της δράσης.

6.3.4 Δράση 31.6-Z «Χρήση ψεκαστικών ακροφυσίων μειωμένης διασποράς»

Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί αροτραίων και μόνιμων καλλιεργειών χρησιμοποιούν ακροφύσια (μπεκ) μειωμένης (χαμηλής) διασποράς ψεκαστικού νέφους στα ψεκαστικά μηχανήματα με τα οποία πραγματοποιούν τις επεμβάσεις φυτοπροστασίας στα αγροτεμάχια της δράσης.

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 59 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Φορολογικά παραστατικά αγοράς ακροφυσίων μειωμένης διασποράς. Για το έτος της αίτησης (έτος ν) αποδεκτά γίνονται φορολογικά παραστατικά αγοράς ακροφυσίων μειωμένης διασποράς τα οποία έχουν εκδοθεί από την 15/10 του έτους ν – 3 έως την 15/10 του τρέχοντος έτους (έτος ν).
- Κατάλογο του προϊόντος (προσπέκτους), από τον οποίο να τεκμηριώνεται ότι τα χρησιμοποιούμενα ακροφύσια είναι τεχνολογίας μειωμένης διασποράς.

Εναλλακτικά των φορολογικών παραστατικών και του καταλόγου του προϊόντος (προσπέκτους) μπορεί να κατατεθεί βεβαίωση από τον σταθμό επιθεώρησης του ψεκαστικού μηχανήματος που αναφέρει την εμπορική ονομασία των ακροφυσίων, ότι αποτελούν ακροφύσια μειωμένης διασποράς και ότι έχουν ηλικία εφαρμογής < 3 ετών.

- Σχετική καταγραφή στο ΣΠΔ και αποτύπωση των ημερομηνιών των ψεκασμών

Δράση 31.6-Η «Διαχείριση των υπολειμμάτων ψεκαστικών υγρών»

Στο πλαίσιο της δράσης, οι γεωργοί λαμβάνουν υπηρεσίες τρίτων για την αειφορική διαχείριση των υπολειμμάτων των ψεκαστικών υγρών των φυτοπροστατευτικών προϊόντων της γεωργικής τους εκμετάλλευσης.

Η διαχείριση των υπολειμμάτων των ψεκαστικών υγρών συνίσταται:

α) Στη διοχέτευση της περίσσειας του ψεκαστικού υγρού και των υγρών έκπλυσης του εξοπλισμού ψεκασμού σε ειδικούς συλλέκτες από αδιαπέρατη μεμβράνη, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος κατεΐσδυσης των ρύπων,

β) μετά από φυσική/παθητική εξάτμιση του νερού του διαλύματος, οι δραστικές ουσίες των φυτοπροστατευτικών προϊόντων συλλέγονται ως ξηρό υπόλειμμα στη μεμβράνη,

γ) η μεμβράνη, είτε στο τέλος της ζωής της, μία φορά ανά έτος, είτε όταν αυτή γεμίσει, μαζί με το ξηρό υπόλειμμα μεταφέρονται σε ειδικές εγκαταστάσεις διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων από τον πάροχο της υπηρεσίας,

δ) ο πάροχος της υπηρεσίας εγκαθιστά νέα μεμβράνη.

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 63 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Τιμολόγια παροχής υπηρεσιών ή/και σύμβαση για την διαχείριση των υπολειμμάτων.

6.3.5 Δράση 31.6-Θ «Χρήση γεωργίας ακριβείας κατά τους ψεκασμούς»

Η εφαρμογή εισροών με μεταβλητές δόσεις **με χρήση χαρτών** προσαρμόζει τη δόση της εισροής με βάση την πληροφορία που παίρνει από ένα χάρτη. Έτσι όταν το ψεκαστικό φτάσει στις συντεταγμένες του χάρτη που βρίσκει με τη χρήση GPS και πρέπει να αλλάξει τη ρύθμιση, την αλλάζει αυτόματα. Τέτοια συστήματα είναι αυτά που καταγράφουν το περίγραμμα του αγρού και το μέγεθος των προσβολών και καθορίζουν θέσεις με περισσότερα ή λιγότερες ανάγκες σε εισροές, όπως χάρτες εδαφικών χαρακτηριστικών.

Η εφαρμογή εισροών με μεταβλητές δόσεις **με χρήση αισθητήρων** χρησιμοποιεί δεδομένα από αισθητήρες που δουλεύουν σε πραγματικό χρόνο. Οι αισθητήρες αυτοί παίρνουν δεδομένα που αφορούν εδαφικές ιδιότητες ή χαρακτηριστικά της καλλιέργειας καθώς το μηχάνημα προχωράει στον αγρό. Στη συνέχεια, το σύστημα ελέγχου χρησιμοποιεί αυτόματα τα δεδομένα από τους αισθητήρες για να

προσαρμόσει τις εισροές φυτοπροστασίας στις ανάγκες των καλλιεργειών. Οι αισθητήρες πρέπει να παρέχουν συνεχώς δεδομένα στον ελεγκτή έτσι ώστε οι εισροές να διαφοροποιούνται σε μικρές επιφάνειες του αγρού. Αυτή η μέθοδος δεν απαιτεί την ύπαρξη GPS. Εφόσον υπάρχει GPS, τα δεδομένα που συλλέγονται από τους αισθητήρες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την παραγωγή χαρτών.

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 67 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Φορολογικά παραστατικά αγοράς του απαιτούμενου εξοπλισμού
- Τιμολόγια παροχής υπηρεσιών σε περίπτωση παροχής υπηρεσίας από τρίτον
- Κατάλογος εξοπλισμού (προσπέκτους) από τα οποία τεκμηριώνεται η τεχνολογία της γεωργίας ακριβείας

6.3.6 Δράση 31.6-I «Χρήση λιπασμάτων βραδείας αποδέσμευσης»

Τα λιπάσματα βραδείας ή ελεγχόμενης αποδέσμευσης αποτελούν ειδικού τύπου λιπάσματα τα οποία εναρμονίζουν την απελευθέρωση των ανόργανων θρεπτικών από το λίπασμα, σύμφωνα με τις ανάγκες του φυτού, βελτιώνοντας έτσι την αποδοτικότητά τους και μειώνοντας το περιβαλλοντικό και κλιματικό αποτύπωμα της γεωργικής εκμετάλλευσης. και κυκλοφορούν είτε με επικάλυψη με κάποιο υλικό **είτε χωρίς επικάλυψη**. Περιέχουν θρεπτικά στοιχεία, κυρίως μακροστοιχεία, (άζωτο, φώσφορο) σε μορφή, κατά την οποία καθυστερείται η αρχική διαθεσιμότητα ή παρατείνεται η διαθεσιμότητα του θρεπτικού στοιχείου στο φυτό καθόλη τη διάρκεια της καλλιέργειας. Αυτό μπορεί να προκύψει με διάφορους μηχανισμούς όπως ημιπερατές επικαλύψεις, απόφραξη, πρωτεϊνικά υλικά ή άλλες χημικές μορφές με αργή υδρόλυση υδατοδιαλυτών ενώσεων χαμηλού μοριακού βάρους ή και με πολυμερή. Με αυτό τον τρόπο, τα λιπάσματα αυτού του τύπου εξασφαλίζουν συνεχή παροχή και καλύτερη αξιοποίηση του θρεπτικού στοιχείου από το φυτό για μεγάλα χρονικά διαστήματα που το εύρος τους εξαρτάται μεταξύ άλλων από παράγοντες όπως η θερμοκρασία, το πάχος της επικάλυψης.

α) Κατηγορία 1: Προϊόντα λίπανσης της ΕΕ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2019/1009 (προϊόντα λίπανσης που φέρουν σήμανση CE), τα οποία ανήκουν στην Κατηγορία Λειτουργίας Προϊόντων ΚΛΠ 1 (Λίπασμα) ή ΚΛΠ 7 (Σύμμεικτο προϊόν λίπανσης) και αποτελούνται από Συστατικά Υλικά ΚΣΥ 1 (Ουσίες και μείγματα παρθένων υλικών) μαζί με ΚΣΥ 8 (Πολυμερή θρεπτικών στοιχείων) ή/και ΚΣΥ 9 (Πολυμερή άλλα από τα πολυμερή θρεπτικών στοιχείων).

β) Κατηγορία 2: Λιπάσματα νέου τύπου τα οποία κυκλοφορούν στην αγορά με δράση βραδείας αποδέσμευσης, βάσει της υπ' αρ. 291180/11034/19-9-2002 (Β' 1274) κοινής υπουργικής απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 257921/15-6-2004 (Β' 955), όμοια και ισχύει. Τα λιπάσματα νέου τύπου με δράση βραδείας αποδέσμευσης πρέπει να περιλαμβάνονται υποχρεωτικά στο «Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Νέου Τύπου Λιπασμάτων», διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΥπΑΑΤ: http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop_production/lipasmata/278-mitroa ή να έχει υποβληθεί φάκελος προς έγκριση στην αρμόδια υπηρεσία.

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 71 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Φορολογικά παραστατικά αγοράς λιπασμάτων

Από τα φορολογικά παραστατικά να προκύπτει η ποσότητα λίπανσης που εφαρμόστηκε και να αναγράφεται η πληροφορία ότι πρόκειται για λίπασμα βραδείας ή ελεγχόμενης αποδέσμευσης ή εναλλακτικά βεβαίωση του προμηθευτή για την κατηγορία στην οποία ανήκει το συγκεκριμένο προϊόν.

- Ετικέτα προϊόντος όπου θα αναγράφεται ότι πρόκειται για λίπασμα βραδείας ή ελεγχόμενης αποδέσμευσης

6.3.7 31.6-ΙΑ «Χρήση λιπασμάτων με παρεμποδιστές»

1. Τα προϊόντα λίπανσης με παρεμποδιστές/αναστολείς είναι προϊόντα λίπανσης (κοκκώδη ή και υγρά) , στα οποία έχουν προστεθεί ένας ή και περισσότεροι αναστολείς αζώτου επιβραδύνοντας ή διακόπτοντας τη δραστηριότητα συγκεκριμένων μικροοργανισμών ή ενζύμων και παρατείνοντας με αυτόν τον τρόπο τον χρόνο κατά τον οποίο το άζωτο του λιπάσματος θα παραμείνει στο έδαφος σε ουρική και αμμωνιακή μορφή. Ένας αναστολέας νιτροποίησης, αναστέλλει τη βιολογική οξείδωση του αμμωνιακού αζώτου ($\text{NH}_3 - \text{N}$) προς άζωτο σε μορφή νιτρώδους (NO_2^-), επιβραδύνοντας έτσι τον σχηματισμό αζώτου σε μορφή νιτρικού (NO_3^-). Παράλληλα, εμποδίζει και την μετατροπή των νιτρικών σε αέριες μορφές του αζώτου (NO_x) από τα βακτήρια του εδάφους κατά τη διαδικασία της απονιτροποίησης. Αντίστοιχα, ένας αναστολέας ουρεάσης, αναστέλλει την υδρολυτική δράση του ενζύμου ουρεάση επί της ουρίας ($\text{CH}_4\text{N}_2\text{O}$), με κύριο στόχο τη μείωση της πτητικοποίησης της αμμωνίας. Η καθυστέρηση αυτή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη όταν η ουρία εφαρμόζεται στην επιφάνεια του εδάφους χωρίς ενσωμάτωση. Τα προϊόντα λίπανσης με αναστολέα διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα του αζώτου στα φυτά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, καθώς περιορίζουν τις απώλειες αζώτου, και

επομένως το καθιστούν διαθέσιμο στο φυτό σύμφωνα με τις πραγματικές τους ανάγκες σε θρέψη.

2. Στα λιπάσματα με παρεμποδιστή / αναστολέα που δύναται να ενισχυθούν στο πλαίσιο της παρούσας δράσης περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες προϊόντων:

αα) Κατηγορία 1α: Προϊόντα λίπανσης της ΕΕ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2019/1009 (προϊόντα λίπανσης που φέρουν σήμανση CE) με αναστολέα νιτροποίησης ή ουρεάσης ή απονίτρωσης, τα οποία ανήκουν στην Κατηγορία Λειτουργίας Προϊόντος ΚΛΠ 5 (Αναστολέας).

ββ) Κατηγορία 1β: Προϊόντα λίπανσης της ΕΕ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2019/1009 (προϊόντα λίπανσης που φέρουν σήμανση CE), τα οποία ανήκουν στις Κατηγορίες Λειτουργίας Προϊόντος ΚΛΠ 1 (Λίπασμα) με αναστολείς νιτροποίησης ή ουρεάσης ή απονίτρωσης για τους οποίους ισχύουν οι κανόνες του σημείου 4 της ΚΣΥ 1 στο παράρτημα ΙΙ μέρος ΙΙ του Καν. (ΕΕ) 2019/1009.

γγ) Κατηγορία 1γ: Προϊόντα λίπανσης της ΕΕ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2019/1009 (προϊόντα λίπανσης που φέρουν σήμανση CE), τα οποία ανήκουν στις Κατηγορίες Λειτουργίας Προϊόντος ΚΛΠ 7 (Σύμμεικτο προϊόν λίπανσης) που το ένα τουλάχιστον προϊόν λίπανσης ανήκει στην Κατηγορία 1α ή 1β.

δδ) Κατηγορία 2: Νέου τύπου λιπάσματα με παρεμποδιστή, τα οποία κυκλοφορούν στην αγορά βάσει της υπ' αρ. 291180/11034/19-9-2002 (Β' 1274) κοινής υπουργικής απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 257921/15-6-2004 (Β' 955), όμοια και ισχύει.

Τα νέου τύπου λιπάσματα με παρεμποδιστή, πρέπει να περιλαμβάνονται υποχρεωτικά στο «Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Νέου Τύπου Λιπασμάτων», διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΥπΑΑΤ:

<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/lipasmata/278-mitroa>

εε) Κατηγορία 3: Λιπάσματα ΕΚ με αναστολείς».

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 75 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Η συμμετοχή στο 31.6-ΙΑ δεν μπορεί να συνδυαστεί με συμμετοχή στο 31.6-Ι σε επίπεδο αγροτεμαχίου, ούτε με το 31.6-ΙΒ στην περίπτωση χρήσης λιπασμάτων με βιοδιεγέρτη.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Τιμολόγια αγοράς λιπασμάτων με παρεμποδιστή/αναστολέα.
Από τα φορολογικά παραστατικά να προκύπτει η ποσότητα λίπανσης που εφαρμόστηκε και να αναγράφεται η πληροφορία ότι πρόκειται για λίπασμα

παρεμποδιστή/αναστολέα ή εναλλακτικά βεβαίωση του προμηθευτή για την κατηγορία στην οποία ανήκει το συγκεκριμένο προϊόν.

- Ετικέτα προϊόντος όπου να αναγράφεται ότι πρόκειται για λίπασμα με παρεμποδιστή/αναστολέα

6.3.8 31.6-IB «Χρήση προϊόντων ή λιπασμάτων με βιοδιεγέρτες»

1. Οι βιοδιεγέρτες φυτών είναι προϊόντα λίπανσης που διεγείρουν τις διαδικασίες θρέψης του φυτού ανεξάρτητα από την περιεκτικότητα του προϊόντος σε θρεπτικά στοιχεία, με μοναδικό σκοπό τη βελτίωση ενός ή περισσότερων χαρακτηριστικών του φυτού ή της ριζόσφαιρας του φυτού όπως η αντοχή στις αβιοτικές καταπονήσεις, η αποδοτικότητα της χρήσης των θρεπτικών στοιχείων, τα χαρακτηριστικά ποιότητας και η διαθεσιμότητα των θρεπτικών στοιχείων που συγκρατούνται στο έδαφος ή στη ριζόσφαιρα.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ιδιότητα των βιοδιεγερτών να αυξάνουν την ανθεκτικότητα των φυτών στις αβιοτικές καταπονήσεις, ιδιαίτερως στις καταπονήσεις λόγω υδατικού και θερμικού στρες καθώς και στις δυσμενείς συνθήκες που δημιουργούνται στη ριζόσφαιρα λόγω πλημμυρικών φαινομένων και υψηλής αλατότητας εδάφους, οι οποίες αναμένεται να λαμβάνουν χώρα όλο και συχνότερα τα επόμενα έτη λόγω της κλιματικής αλλαγής.

2. Στα λιπάσματα και προϊόντα λίπανσης με βιοδιεγέρτες φυτών που δύναται να ενισχυθούν στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες προϊόντων:

α) Κατηγορία 1α: Προϊόντα λίπανσης της ΕΕ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2019/1009 (προϊόντα λίπανσης που φέρουν σήμανση CE) τα οποία ανήκουν στην Κατηγορία Λειτουργίας Προϊόντος ΚΛΠ 6 (Βιοδιεγέρτης φυτών) και συγκεκριμένα στην 6(A) (Μικροβιακός διεγέρτης φυτών) και ΚΛΠ 6(B) (Μη μικροβιακός διεγέρτης φυτών).

β) Κατηγορία 1β: Προϊόντα λίπανσης της ΕΕ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2019/1009 (προϊόντα λίπανσης που φέρουν σήμανση CE) τα οποία ανήκουν στην ΚΛΠ 7 (Σύμμεικτο προϊόν λίπανσης που περιέχει έναν ή περισσότερους βιοδιεγέρτες φυτών που ανήκουν στην ΚΛΠ 6).

γ) Κατηγορία 2: Νέου τύπου λιπάσματα τα οποία περιέχουν ουσίες βοηθητικές της ανάπτυξης των φυτών όπως φυτορμόνες, ένζυμα, ρυθμιστές, βιταμίνες, πρωτεΐνες, αμινοξέα, πολυμερή και άλλες παρόμοιες ουσίες που συμβάλουν στην ανάπτυξη του φυτού και βελτιώνουν την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων, σε συνδυασμό με έναν ή και περισσότερους τύπους λιπασμάτων των ομάδων α' – δ' (το ελάχιστον έναν) του άρθρου 4α της αριθ. 257921/15-6-2004 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 955), τα οποία κυκλοφορούν στην αγορά βάσει της αριθ. 291180/11034/19-9-2002 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 1274), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 257921/15-6-2004 όμοια (ΦΕΚ Β' 955) και ισχύει. Τα νέου

τύπου λιπάσματα με ουσίες βοηθητικές της ανάπτυξης των φυτών πρέπει να περιλαμβάνονται υποχρεωτικά στο «Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Νέου Τύπου Λιπασμάτων», διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΥπΑΑΤ: <http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/lipasmata/278-mitroa>

δ) Κατηγορία 3: Προϊόντα με ουσίες βοηθητικές της ανάπτυξης των φυτών, τα οποία κυκλοφορούν στην αγορά για χρήση στη γεωργία βάσει της ΥΑ 217217/8-1-2004 (ΦΕΚ Β' 35). Στην ετικέτα του προϊόντος πρέπει να αναγράφεται η φράση: «Ουσία βοηθητική της ανάπτυξης των φυτών/Κυκλοφορεί στην ελληνική αγορά για χρήση στη γεωργία σύμφωνα με την ΥΑ 217217/2004 (35/Β'/2004)».

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 79 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- Τιμολόγια αγοράς προϊόντων ή λιπασμάτων με βιοδιεγέρτες.
Από τα φορολογικά παραστατικά να προκύπτει η ποσότητα του προϊόντος που εφαρμόστηκε και να αναγράφεται η πληροφορία για την κατηγορία στην οποία ανήκει το προϊόν ή εναλλακτικά βεβαίωση του προμηθευτή για την κατηγορία στην οποία ανήκει το συγκεκριμένο προϊόν.
- Ετικέτα προϊόντος όπου αναγράφεται η κατηγορία στην οποία ανήκει

Όπου θεωρηθεί απαραίτητο θα πραγματοποιηθεί διασταύρωση με την ελάχιστη συνιστώμενη ποσότητα ανα καλλιέργεια για τους παραπάνω τύπους λιπασμάτων.

Στην περίπτωση χρήσης λιπασμάτων με βιοδιεγέρτη 31.6-ΙΒ υπάρχει ασυμβατότητα με τα 31.6-Ι και 31.6-ΙΑ και 31.4.

6.3.9 31.6-ΙΓ «Εφαρμογή εθελοντικών οδηγιών ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας».

Η δράση συνίσταται στην εφαρμογή της μεθόδου της μαζικής παγίδευσης (mass trapping) του δάκου (*Bactocera oleae*) στην ελαιοκαλλιέργεια και της μύγας της Μεσογείου (*Ceratitis capitata*) σε καλλιέργειες εσπεριδοειδών (πορτοκαλιά, μανταρινιά).

Οι δεσμεύσεις των γεωργών ακολουθούν το άρθρο 83 της με αριθμ. 2207/17.06.2023 (Β' 3941/17.06.2023)υ.α.

Επισυναπτόμενα δικαιολογητικά:

- Τήρηση Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Τιμολόγια αγοράς ή τιμολόγια παροχής υπηρεσιών

Σε κάθε περίπτωση για όλες τις δράσεις της Παρέμβασης 31.6 ισχύουν οι όροι στήριξης, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που

αναγράφονται στην υπα 2207/16-6-2023 (ΦΕΚ 3941/Β'/17-6-2023), όπως τροποποιημένη ισχύει.

---

7 Π1-31.7 - Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων

Οι δράσεις που αφορούν την εν λόγω παρέμβαση αφορούν:

- α) 31.7-Β «Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους».
- β) 31.7-Δ «Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου».

7.1 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ-ΟΡΟΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Δικαιούχοι των οικολογικών προγραμμάτων είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για τους οποίους συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Έχουν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού,
- β) υποβάλλουν αίτηση ενιαίας ενίσχυσης για το ζωικό κεφάλαιο για το οποίο τους κατανέμεται ο ανάλογος βοσκότοπος,
- γ) είναι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι στην περίπτωση της δράσης 31.7 Β,. Μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι νοούνται οι κτηνοτρόφοι που μετακινούν το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου (αίγες, πρόβατα, βοοειδή) για τουλάχιστον 4 μήνες το χρόνο, από πεδινό σε ορεινό βοσκότοπο, όπως προκύπτει από την δήλωση του ΟΣΔΕ στο αρχείο του ΟΠΕΚΕΠΕ.
- δ) εφαρμόζουν τις απαιτήσεις για την αναγνώριση και καταγραφή των ζώων όπως προβλέπονται στο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο.

7.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πέραν των υποχρεωτικών απαιτήσεων και δεσμεύσεων υποχρεούνται:

- α) να διατηρούν τη χρήση των μονίμων βοσκοτόπων
- β) Να τηρούν περιβαλλοντικό φάκελο σε έντυπη μορφή, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους που αφορά την αίτηση, ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στις ελεγκτικές αρχές,
- γ) να δέχονται και να διευκολύνουν όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους από τα αρμόδια εθνικά και ενωσιακά ελεγκτικά όργανα.
- δ) Να υποβάλλουν αίτημα συμμετοχής στο εν λόγω πρόγραμμα. Το αίτημα συμμετοχής γίνεται σε ειδική θέση του εντύπου της δήλωσης του αγροτεμαχίου. Για την εν λόγω δήλωση συμμετοχής ισχύουν τα οριζόμενα από τις σχετικές αποφάσεις για τη βασική ενίσχυση συμπεριλαμβανομένων και των προθεσμιών υποβολής της. Η δήλωση συμμετοχής του/της γεωργού συνεπάγεται ότι ο/η γεωργός αποδέχεται τα οριζόμενα στην σχετική απόφαση σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης,

τους ισχύοντες όρους και τις προϋποθέσεις καθώς και την κοινοποίηση των στοιχείων του.

Ειδικότερα :

7.2.1 Δράση 31.7-Β Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους

- Διάρκεια παραμονής στον ορεινό βοσκοτόπο τουλάχιστον 4 συνεχόμενους μήνες το έτος.
- Μετακίνηση για το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου.
- Μετακίνηση κατόπιν έκδοσης άδειας διακίνησης από τις αρμόδιες κτηνιατρικές υπηρεσίες.
- Κατά την διάρκεια των μετακινήσεων να εξασφαλίζεται η πλήρης εφαρμογή των κανόνων ευζωίας.
- Συμμόρφωση στα διαχειριστικά σχέδια των περιοχών NATURA όπου αυτά υπάρχουν.

7.2.2 Δράση 31.7-Δ Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης-καλής κατάστασης βοσκοτόπους

Η εκμετάλλευση, σε συνεργασία με σύμβουλο, καταρτίζει και εφαρμόζει σιτηρέσιο με στόχο αφ' ενός τη μείωση των αερίων θερμοκηπίου και αφετέρου τον εμπλουτισμό της τροφής με φυσικά συστατικά με αντιμικροβιακή δράση έτσι ώστε να συμβάλλει στη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών.

Απαραίτητα δικαιολογητικά:

1. Βεβαίωση συμβούλου όπως ορίζεται στην παρ. 3 της υπα 432/182881/13-6-2023 (3860/Β')
2. Παραστατικά αγοράς ζωοτροφών (παρ. 3 της υπα 432/182881/13-6-2023 (3860/Β')

Οι αποδοχές του συμβούλου καθορίζονται κατά μέγιστο σε ποσοστό έως και 5% της ενίσχυσης που λαμβάνει ο δικαιούχος για την παρούσα δράση, και σε έως 500€ συνολικά.

Σε κάθε περίπτωση, ισχύουν οι όροι επιλεξιμότητας, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναφέρονται στην υπα 432/182881/13-6-2023 (3860/Β')

8 Π1-31.8 - Διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες

8.1 Δικαιούχοι

1. Δικαιούχοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/2023 υπουργικής απόφασης (Β' 3071)
2. Ο δικαιούχος ενεργός γεωργός θα πρέπει να λαμβάνει βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα (Παρέμβαση Π1-21) για το σύνολο ή μέρος των επιλέξιμων εκταρίων του για το σχετικό οικολογικό πρόγραμμα.
3. Η παρέμβαση εφαρμόζεται στις εκτάσεις με αναβαθμίδες που καλλιεργούνται με μόνιμες ή αροτραίες καλλιέργειες, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση.

Οι επιλέξιμες εκτάσεις θα εμφανίζονται σε συγκεκριμένο επίπεδο πληροφορίας στο γεωχωρικό περιβάλλον της ΕΑΕ 2023

9 Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας

9.1 Δικαιούχοι

1. Δικαιούχοι είναι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών που διατηρούν τη βιολογική καλλιέργεια ή εκτροφή και μέχρι την ημερομηνία που ορίζει η ισχύουσα σχετική υπουργική απόφαση διαθέτουν αγροτεμάχια ή/και βοσκοτόπους ή/και εκτροφές, τα οποία είναι ενταγμένα στο σύστημα της βιολογικής γεωργίας σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2018/848.
2. Διαθέτουν κάποια εκ των επιλέξιμων καλλιεργειών/εκτροφών που αναφέρονται στον πίνακα 8.

Πίνακας 8.Επιλέξιμες καλλιέργειες-εκτροφές για την Παρέμβαση Π1-31.9

Επιλέξιμες καλλιέργειες-εκτροφές	
ΜΚ1-31.9-1 Ελιά	ΜΚ1-31.9-16 κτηνοτροφικός Αραβόσιτος
ΜΚ1-31.9-2 Σταφίδα	ΜΚ1-31.9-17 Μηδική, Τριφύλλι
ΜΚ1-31.9-3 Μηλοειδή	ΜΚ1-31.9-18 Χειμερινά σιτηρά
ΜΚ1-31.9-4 Πυρηνόκαρπα	ΜΚ1-31.9-19 Βαμβάκι
ΜΚ1-31.9-5 Επιτραπέζια σταφύλια	ΜΚ1-31.9-20 Καπνός
ΜΚ1-31.9-6 Εσπεριδοειδή	ΜΚ1-31.9-21 Ρύζι
ΜΚ1-31.9-7 Οινοποιήσιμα Σταφύλια	ΜΚ1-31.9-22 Λοιπές αροτραίες (Λινάρι, Ελαιοκραμβη, Ηλίανθος, Κινόα, Καμελία, Χία)
ΜΚ1-31.9-8 Ροδιά	ΜΚ1-31.9-23 Αρωματικά Φυτά

ΜΚ1-31.9-9 Ακτινίδιο	ΜΚ1-31.9-24 Όσπρια
ΜΚ1-31.9-10 Συκιά	ΜΚ1-31.9-25 Κτηνοτροφικά ψυχανθή
ΜΚ1-31.9-11 Μικρόκαρπες/Δάσους	ΜΚ1-31.9-26 Φυλλώδη Λαχανικά - Σταυρανθή/Βολβώδη/Καρότο/Πατάτα/ Κολοκυνθοειδή
ΜΚ1-31.9-12 Αβοκάντο	ΜΚ1-31.9-27 Τομάτα/Μελιτζάνα/Πιπεριά
ΜΚ1-31.9-13 Ακρόδρυα	ΜΚ1-31.9-28 Αιγοπρόβατα
ΜΚ1-31.9-14 Φραγκόσυκα	ΜΚ1-31.9-29 Βοοειδή Κρεατοπαραγωγικής – Μικτής κατεύθυνσης
ΜΚ1-31.9 15 Βρώσιμος Αραβόσιτος	ΜΚ1-31.9-30 Βοοειδή Γαλακτοπαραγωγής

9.2 Απαιτούμενα Δικαιολογητικά

1. Ενεργή σύμβαση του παραγωγού με εγκεκριμένο Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης (ΟΕΠ)
2. Πιστοποιητικό το οποίο έχει εκδοθεί σε ηλεκτρονική μορφή με χρήση του συστήματος Traces από τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης, με τον οποίο είναι συμβεβλημένοι. Πιστοποιητικά τα οποία έχουν εκδοθεί πριν την υποχρέωση έκδοσης των πιστοποιητικών από το Traces και είναι σε ισχύ μέχρι την οριστικοποίηση της αίτησης του αιτούντα θα γίνονται αποδεκτά.

9.3 Ασυμβατότητες – Συμβατότητες

Σε επίπεδο αγροτεμαχίου η παρέμβαση δεν είναι συμβατή:

α) Με οποιοδήποτε άλλη οικολογική παρέμβαση του άρθρου 31 του καν. (ΕΕ) 2021/2115

β) Με την παρέμβαση Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεο-εισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) της Ελλάδας.

γ) Με οποιαδήποτε δράση του Μέτρου 11 «βιολογική γεωργία» και των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων του Μέτρου 10 «Ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις» του ΠΑΑ 2014-2022 εφόσον τα αγροτεμάχια περιλαμβάνονται σε ενεργά Τεχνικά Δελτία των παραπάνω Μέτρων κατά το έτος της αίτησης. **Ο έλεγχος γίνεται σε επίπεδο αγροτεμαχίου και όχι στο σύνολο της εκμετάλλευσης. Αγροτεμάχια που δεν είναι ενταγμένα στο Μέτρο 11 και 10 μπορούν να ενισχυθούν στα πλαίσια του οικολογικού σχήματος 31.9**

Σε κάθε περίπτωση, ισχύουν οι όροι επιλεξιμότητας, οι ασυμβατότητες, οι υποχρεωτικές απαιτήσεις και οι δεσμεύσεις που αναφέρονται στην υα 1545/179036/9-6-2023 (3776Β')

---

10 Π1-31.10-B – Προστασία τοπίων και γεωργικών συστημάτων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας – Προστασία μνημειακών ελαιώνων

10.1 Δικαιούχοι

Δικαιούχοι είναι οι ενεργοί γεωργοί ή ομάδες ενεργών γεωργών που κατέχουν επιλέξιμους μνημειακούς ελαιώνες και αναλαμβάνουν τη διατήρηση των γεωργικών συστημάτων με τη χρήση παραδοσιακών πρακτικών καλλιέργειας που συντέλεσαν και συντελούν στη βελτίωση του αγροτικού τοπίου.

Η δράση εφαρμόζεται στους εκτατικούς ελαιώνες των νησιών του Ιονίου (Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Λευκάδα, Ζάκυνθος, Ιθάκη και Παξοί) που χαρακτηρίζονται ως μνημειακοί ελαιώνες

Ειδικά για τη δράση αυτή ο δικαιούχος ενεργός γεωργός θα πρέπει να λαμβάνει βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα για το σύνολο ή μέρος των επιλέξιμων εκταρίων του για το σχετικό οικολογικό σχήμα.

---

11 ΜΕΙΩΣΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Για την επιβολή μειώσεων και κυρώσεων διενεργούνται μηχανογραφικοί διασταυρωτικοί, διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι, με σκοπό την επαλήθευση της τήρησης της αιρεσιμότητας, των όρων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων, και άλλων υποχρεώσεων των δικαιούχων.

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν τηρεί τις υποχρεώσεις της αιρεσιμότητας επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 84 και 85 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 καθώς και στα άρθρα 6,7,8,9,10 και 11 του κατ'εξουσιοδότηση Κανονισμού 2022/1172 και στο άρθρο 14 της με αριθ. 1313/178948/9-6-2023 (Β' 3777/09.06.2023) υ.α

Οι υποχρεώσεις των γεωργών σε σχέση με τις παραπάνω απαιτήσεις, περιγράφονται αναλυτικά στην κατ' έτος εκδιδόμενη εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ για την αιρεσιμότητα.

1. Εάν διαπιστωθεί ότι ο/η δικαιούχος δεν συμμορφώνεται με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις που αφορούν τους όρους χορήγησης της ενίσχυσης ή της στήριξης που προβλέπονται στην τομεακή γεωργική νομοθεσία, η ενίσχυση δεν καταβάλλεται ή ανακαλείται εν όλων ή εν μέρει, και, κατά

περίπτωση, δεν χορηγούνται ή ανακαλούνται τα αντίστοιχα δικαιώματα ενίσχυσης. Με την επιφύλαξη τυχόν μειώσεων και αποκλεισμών από τις ενισχύσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους κανόνες της *αιρεσιμότητας*, επιβάλλονται επίσης *διοικητικές κυρώσεις*.

2. Διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται στους/στις δικαιούχους της ενίσχυσης ή της στήριξης, συμπεριλαμβανομένων ομάδων ή ενώσεων αυτών, που δεσμεύονται από υποχρεώσεις τήρησης όρων χορήγησης.

3. Οι διοικητικές κυρώσεις είναι αναλογικές και διαβαθμισμένες βάσει της σοβαρότητας, της έκτασης, της διάρκειας και της επανάληψης της διαπιστούμενης μη συμμόρφωσης και έχουν τις ακόλουθες μορφές:

- i. μείωση του ποσού ενίσχυσης που έχει καταβληθεί ή πρόκειται να καταβληθεί σε σχέση με την αίτηση ενίσχυσης που επηρεάζεται από τη μη συμμόρφωση και/ή σε σχέση με τις αιτήσεις ενίσχυσης για προηγούμενα ή επόμενα έτη,
- ii. καταβολή ποσού υπολογιζόμενου βάσει της ποσότητας και/ή της διάρκειας της μη συμμόρφωσης,
- iii. αποκλεισμός συμμετοχής στο συγκεκριμένο καθεστώς ενίσχυσης.

Μπορεί να φθάσουν μέχρι τον πλήρη αποκλεισμό από ένα ή περισσότερα καθεστώτα ενίσχυσης για ένα ή περισσότερα ημερολογιακά έτη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΠΑΜΠΑΣΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)**ΠΡΟΣ:**

1. Κέντρα Υποδοχής Δηλώσεων
2. ΟΠΕΚΕΠΕ:
  - α) Περιφερειακές Δ/νσεις
  - β) Περιφερειακές Μονάδες
  - γ) Νομαρχιακά Γραφεία

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Διοίκησης & Γραμματείας Διοικητικού Συμβουλίου
- Δ/ση Άμεσων Ενισχύσεων και Αγοράς
- Διεύθυνση Τεχνικών Ελέγχων
- Δ/ση Πληροφορικής
- Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης & Αλιείας
- Δ/ση Εσωτερικού Ελέγχου
- Γραφείο Εξυπηρέτησης του Πολίτη